

To spotkanie było ważne

Представители środowisk polonijnych z całego świata, w tym Polacy z Ukrainy, wzięli udział w uroczystościach z okazji Dnia Flagi RP oraz Dnia Polonii i Polaków za Granicą, które odbyły się 2 maja na dziedzińcu Belwederu w Warszawie.

2 maja Prezydent RP Andrzej Duda wręczył odznaczenia państwowym działaczom polonijnym, Akty Nadania Obywatelstwa Polskiego oraz flag państwowych przedstawicielom organizacji i instytucji zasłużonych w działalności na rzecz wsparcia Polonii i Polaków poza granicami kraju. Odznaczeni zostali m.in.: Ireneusz Derek z firmy Plastics Ukraine za zasługi w niesieniu pomocy humanitarnej obywatelom Ukrainy oraz Polakom na Wschodzie, biskup Edward Kawa za osiągnięcia w działalności na rzecz polskiej mniejszości na Ukrainie oraz Regina Kałuski ze Starej Huty na Bukovinie za zasługi w krzewieniu polskiej kultury i tradycji narodowej.

«Ten dzień ma istotne znaczenie nie tylko jako święto Flagi Rzeczypospolitej Polskiej – tak bardzo mocno związane z naszą niepodległością, wolnością, ale także jako Dzień Polonii i Polaków za Granicą – ponad dwadziestu milionów naszych Rodaków, którzy mieszkają, żyją poza Polską, a którzy pamiętają o swojej Ojczyźnie, pozostają z nią w łączności» – podkreślił Andrzej Duda, którego słowa przywołuje portal prezydent.pl.

Ukrainę na wydarzeniu w Pałacu Belwederskim reprezentowali także

Polacy z Równego, Żytomierza, Iwano-Frankiwska i Lwowa. Po uroczystościach na dziedzińcu Belwederu wzięli udział w spotkaniu z prezydentem Andrzejem Dudą i jego małżonką Agatą Kornhauser-Dudą.

«Przekazałam prezydentowi podziękowania od mieszkańców Równego, w tym polskiej wspólnoty, za pomoc udzielaną Ukrainie» – mówi Ewa Mańkowska z Ukraińsko-Polskiego Sojuszu im. Tomasza Padury w Równem.

Podkreśla, że bardzo ważna była możliwość spotkania się i wymiany zdań z działaczami polonijnymi z całego świata.

Władysław Bagiński, członek zarządu Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie, prezes Towarzystwa Kultury Polskiej im. Władysława Reymonta, który również uczestniczył w uroczystościach w Belwederze, powiedział, że podczas spotkania z prezydentem RP Elżbietą Korowiecką, prezes FOPnU, w imieniu wszystkich Polaków mieszkających na Ukrainie przekazała Andrzejowi Dudzie podziękowania za wsparcie udzielane przez państwo polskie.

Natalia Denysiuk
Fot. Sonia Pajgert,
Federacja Organizacji Polskich na Ukrainie

Ця зустріч була важливою

Представники полонійних організацій з усього світу, зокрема поляки з України, взяли участь в урочистостях із нагоди Дня польського прапора та Дня Полонії і поляків за кордоном, які відбулися 2 травня в Бельведерському палаці у Варшаві.

2 травня президент Республіки Польща Анджей Дуда вручив державні нагороди польським діячам, акти про надання польського громадянства та державні прапори представникам організацій і установ за їхню діяльність у сфері підтримки Полонії та поляків за кордоном.

Анджей Дуда нагородив, зокрема, Іренеуша Дерек з компанії «Plastics Ukraine» за заслуги в наданні гуманітарної допомоги громадянам України та полякам на Сході, єпископа Едварда Каву за заслуги в діяльності на користь польської меншини в Україні й Регіну Калуські зі Старої Гути на Буковині за заслуги в популяризації польської культури та національних традицій.

«Цей день важливий не лише як День прапора Республіки Польща, який так міцно пов'язаний із нашою незалежністю та свободою, але й як День Полонії і поляків за кордоном. Понад 20 млн поляків, які живуть за межами Польщі, але пам'ятають свою Батьківщину, зберігають свій зв'язок із нею», – підкреслив Анджей Дуда, якого цитує портал prezydent.pl.

Україну під час святкового заходу в Бельведерському палаці представляли поляки з Рівного,

Житомира, Івано-Франківська та Львова. Після урочистостей на площі перед Бельведером вони взяли участь у зустрічі з президентом Анджеєм Дудою та його дружиною Агатою Корнгаузер-Дудою.

«Я передала президенту слова вдячності від мешканців Рівного, зокрема від польської громади, за допомогу, яку Польща надає Україні», – розповіла Ева Маньковська з Українсько-польського союзу імені Томаша Падури в Рівному.

Вона підкреслила, що дуже важливою була можливість зустрітися та обмінятися думками з польськими діячами з усього світу.

Владислав Багінський, член правління Федерації польських організацій в Україні (FOPnU) та голова Товариства польської культури імені Владислава Реймонта, який також був присутній на церемонії в Бельведері, розповів, що під час зустрічі з президентом Республіки Польща голова FOPnU Ельжбета Коровецька від імені всіх поляків, що проживають в Україні, подякувала Анджею Дуді за підтримку, яку надає польська держава.

Natalia Denysiuk
Fot. Sonia Pajgert,
Федерация польских организаций в Украине

Міст біля Точевиків допоможе
реконструювати Węglokoks

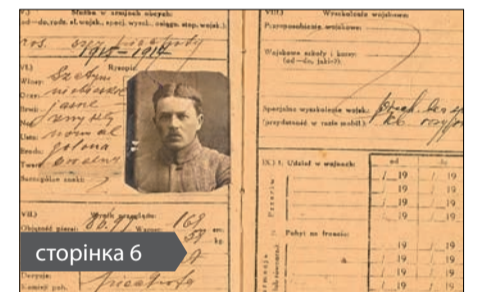
Węglokoks pomoże w odbudowie mostu koło Toczewik

сторінка 2

Вісім років таборів
для поліціанта зі Здолбунова

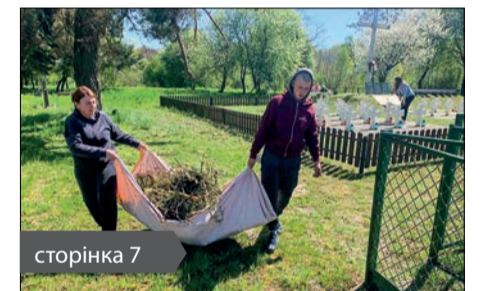
Osiem lat łagrów dla policjanta ze Zdobunowa

сторінка 6

Виконали
добру роботу

Wykonali
dobrą robotę

сторінка 7

Травневі заходи
в польських товариствах

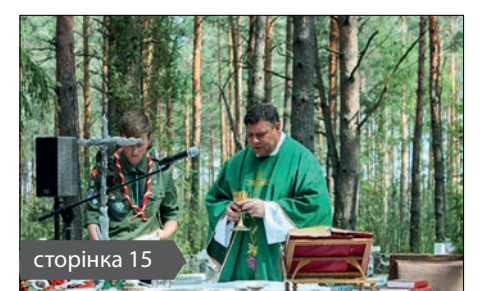
Uroczystości majowe
w polskich organizacjach

сторінка 8

Триває збір спогадів
про отця Анджея Квічалю

Trwa gromadzenie wspomnień
o śp. ks. Andrzeju Kwiczali

сторінка 15

Mer Łucka złożył życzenia polskim partnerom

Мер Луцька привітав польських партнерів

2 maja portal Urzędu Miasta Torunia opublikował pozdrowienia od Mera Łucka, miasta partnerskiego Torunia.

2 травня портал Торунської міської ради опублікував вітальний лист від мера Луцька, міста-побратима Торуня.

«3 maja 2023 roku będziemy obchodzić 232. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Z tej okazji swoje życzenia Prezydentowi Torunia Michałowi Zaleskiemu oraz mieszkańcom przesłał Mer Łucka, Ihor Poliszczuk» – czytamy na torun.pl.

Następnie portal Urzędu Miasta Torunia podaje pełną treść listu przesłanego przez mera Łucka: «Szanowny Panie Prezydencie!

Wyrażam Panu swój głęboki szacunek i składam najserdeczniejsze życzenia dla Pana oraz mieszkańców Torunia z okazji Narodowego Święta Konstytucji 3 Maja.

Uchwalenie Konstytucji 3 Maja 1791 roku rozpoczęło nowy etap w historii Europy. Dokument ten nie tylko pokazał dążenie Polaków do obrony wartości i wolności demokratycznych, ale także ogłosił powstanie nowej Polski jako państwa prawnego. Wasz kraj w okresie swojego kształtowania wykazał się dynamicznym rozwojem i zajął godne miejsce we Wspólnocie Europejskiej.

Z okazji Święta Konstytucji 3 Maja szczerze życzę Panu odważnych decyzji i sukcesów w podejmowanych przedsięwzięciach, a mieszkańcom miasta Torunia i całemu Narodowi Polskiemu – spokojnego nieba i dobrobytu.

Korzystając z okazji, wyrażam wdzięczność Polsce za wszechstronne wsparcie i pomoc dla Ukrainy i Ukraińców w tym niezwykle trudnym czasie. Bardzo doceniamy obronę ukraińskich interesów państwowych na arenie międzynarodowej. Szczególne podziękowania składam Panu oraz mieszkańcom miasta Torunia za pomoc Łuckiej Miejskiej Hromadzie Terytorialnej.

Mam nadzieję na kontynuację dwustronnej współpracy. Wierzę, że przyjazne relacje między miastami Łuck i Toruń, oparte na zasadach part-

nerstwa i wzajemnego szacunku, będą nadal przyczyniać się do rozwoju naszych społeczności i budowania demokratycznej, pokojowej i zjednoczonej Europy.

Z wyrazami szacunku, Mer Miasta Łuck Ihor Poliszczuk».

Przypominamy, że Toruń jest jednym z 18 miast, z którymi główne miasto Wołynia ma partnerskie relacje. Łuck podpisał umowę partnerską z Toruniem 17 października 2008 r. Kiedy Rosja rozpoczęła otwartą wojnę z Ukrainą, polskie miasto nie pozostawiło partnera samego z okupantem.

MW
Fot. Anatol Olich

«3 травня 2023 р. ми відзначимо 232-гу річницю прийняття Конституції 3 травня. Із цієї нагоди свої побажання президентові Торуня Міхалу Залеському та жителям міста надіслав мер Луцька Ігор Поліщук», – пише сайт torun.pl.

Далі портал Торунської міської ради наводить зміст листа від Луцького міського голови: «Шановний пане президенте!

Висловлюю свою глибоку повагу і шлю найщиріші побажання Вам і жителям Торуня з нагоди національного свята Конституції 3 травня.

Прийняття Конституції 3 травня 1791 р. започаткувало новий етап в історії Європи. Цей

документ не тільки продемонстрував прагнення Польщі захистити демократичні цінності і свободи, але й проголосив постання нової Польщі як правової держави. Ваша країна в період свого формування продемонструвала динамічний розвиток і зайняла гідне місце у європейській спільноті.

Із нагоди свята Конституції 3 травня щиро бажаю Вам відважних рішень й успіхів у виконанні задуманого, а жителям міста Торуня і всьому Польському Народові – спокійного неба та добробуту.

Користуючись нагодою, висловлюю вдячність Польщі за всесторонню підтримку й допомогу Україні та українцям у цей надзвичайно важкий час. Ми дуже цінуємо захист Польщею українських державних інтересів на міжнародній арені. Особливу подяку висловлюю Вам і жителям міста Торуня за допомогу Луцькій міській територіальній громаді.

Я маю надію на продовження нашої двосторонньої співпраці. І вірю, що дружні відносини між містами Луцьком і Торунем, які спираються на принципи партнерства і взаємоповаги, будуть надалі сприяти розвитку наших громад і побудові демократичної, мирної та об'єднаної Європи.

Із повагою Луцький міський голова Ігор Поліщук».

Нагадаємо, що Торунь є одним із 18 міст, із якими обласний центр Волині підтримує партнерські відносини. Із Торунем Луцьк підписав договір про партнерство 17 жовтня 2008 р. Коли Росія розпочала відкриту війну проти України, польське місто-побратим не покинуло партнера наодинці з агресором.

BM
Фото: Анатолій Оліх

Polscy inwestorzy pomogą w odnowieniu mostu

Польські інвестори допоможуть відбудувати міст

Polska spółka Węglokoks pomoże w odbudowie mostu koło wsi Toczewiki w rejonie rówieńskim. Informuje o tym Rówieńska Obwodowa Administracja Wojskowa.

Польська фірма Węglokoks допоможе реконструювати міст поблизу села Точевики Рівненського району. Про це повідомляє Рівненська обласна військова адміністрація.

«Podpisałem memorandum z państwową spółką Węglokoks S. A. w sprawie modernizacji mostu na drodze lokalnej Ostróg–Radużne–Toczewiki w rejonie rówieńskim. Polscy partnerzy chcą pomóc w odbudowie naszej infrastruktury w czasie wojny. W szczególności zapewnią produkcję konstrukcji stalowych dla tego mostu i ich dostawę na plac budowy. Już nazwaliśmy ten projekt «mostem przyjaźni» na cześć wsparcia udzielanego przez Polaków narodowi ukraińskiemu» – powiedział Witalij Kowal, przewodniczący Rówieńskiej Obwodowej Administracji Wojskowej.

Przez most w Toczewikach codziennie jeżdżą samochody w kierunku Równego, Ostroga i Nieciszyna. Jak zaznaczył Witalij Kowal, dziś ta konstrukcja jest w złym stanie. Jej modernizacja jest ważna m.in. dla usprawnienia logistyki dostaw pomocy humanitarnej.

«Rekonstrukcja tego mostu to mały projekt pilotażowy. Po jego wdrożeniu planujemy zając się z polską firmą większymi obiektami. Razem z naszymi europejskimi partnerami zawsze możemy zrobić więcej» – powiedział przewodniczący Rówieńskiej Obwodowej Administracji Wojskowej.

Węglokoks S.A. to spółka zrzeszająca przedsiębiorstwa z sektora górniczego, hutniczego, energetycznego i logistycznego.

MW
Fot. Rówieńska Obwodowa Administracja Wojskowa

«Підписав меморандум із державним акціонерним холдингом Węglokoks S. A. щодо реконструкції мосту на дорозі місцевого значен-

ня Острого-Радужне-Точевики в Рівненському районі. Польські партнери хочуть допомогти у відбудові нашої інфраструктури в умовах воєнного часу. Зокрема, вони забезпечать виготовлення металоконструкцій цього мосту та їх доставку до об'єкту будівництва. Цей проект ми вже назвали «міст дружби» – на честь регулярної підтримки поляками українського народу», – розповів Віталій Коваль, очільник Рівненської обласної військової адміністрації.

Через міст біля села Точевики щодня проїжджають автомобілі, які їдуть у сторону Рівного, Острога, Нетішина тощо. Як зазначив Віталій Коваль, сьогодні ця споруда має незадовільний стан. Її відбудова спрямована й на покращення логістики в наданні гуманітарної допомоги.

«Реконструкція цього мосту – невеликий пілотний проект. Після його реалізації плануємо масштабувати нашу співпрацю з польською компанією на більшій об'єкті. Разом із нашими європейськими партнерами ми зможемо більше», – сказав очільник Рівненської обласної військової адміністрації.

Węglokoks S. A. – це акціонерне товариство, яке об'єднує підприємства гірничодобувної, металургійної, енергетичної та логістичної галузей.

BM
Фото: Рівненська обласна військова адміністрація

Muzyka księcia Lubomirskiego

Музика князя Любомирського

3 maja w Instytucie Sztuki Rówieńskiego Państwowego Uniwersytetu Humanistycznego miejscowi muzycy wykonali utwory Kazimierza Lubomirskiego. Koncert odbył się w ramach projektu «Polscy kompozytorzy z Wołynia».

Jak mówi autorka projektu Iryna Kazymirska, pomysł stworzenia cyklu koncertów utworów polskich kompozytorów pochodzących z Wołynia powstał z inspiracji Stanisława Mitraszewskiego, nieżyjącego już prezesa Federacji Organizacji Kresowych w Polsce. Był jednym z pomysłodawców Festiwalu Kultury Kresowej w Mrągowie, znanej w Polsce i w środowiskach polonijnych imprezy promującej polskie dziedzictwo kulturowe na dawnych Kresach. Festiwal to nie tylko pieśni i tańce, ale także wystawy rękodzieła, rzeźby i malarstwa ludowego. Po raz pierwszy został zorganizowany w 1995 r., a w tym roku odbędzie się po raz 23.

Mitraszewski przyjeżdżał do Równego pod koniec lat 90. w ramach Dni Kultury Polskiej i po wysłuchaniu lokalnych muzyków postanowił zaprosić na festiwal do Polski wykonawców z Ukrainy, którzy zagraliby utwory napisane także na Kresach. Od tego czasu Iryna Kazymirska jako muzyk wielokrotnie uczestniczyła w różnych wydarzeniach kulturalnych w Polsce.

Nasza rozmówczyni jest pianistką, absolwentką Konserwatorium Lwowskiego, pracuje jako koncertmistrz na Rówieńskim Państwowym Uniwersytecie Humanistycznym. Od połowy lat 90. jest także członkinią Towarzystwa Kultury Polskiej w Równem im. Władysława Reymonta oraz parafianką kościoła Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Równem.

Z czasem pomysł stworzenia cyklu koncertów zaczął przybierać realne formy. W 2017 r. Iryna Kazymirska wraz z Bohdanem Stolarczukiem, profesorem Katedry Folkloru Muzycznego Instytutu Sztuki RPUH, zorganizowała w lokalnej szkole muzycznej koncert utworów polskich kompozytorów z Wołynia. Ich uczniowie i wychowankowie przygotowali pokaz niewielkich utworów instrumentalnych i wokalnych. Stopniowo dojrzewała decyzja o zorganizowaniu serii koncertów, na których wykonywane byłyby dzieła tylko jednego autora. Tak więc w Rówieńskiej Obwodowej Bibliotece Naukowej pasjonaci zorganizowali cykl koncertów połączonych z prelekcjami, żeby zapoznać mieszkańców Równego z twórczością kompozytorów, którzy urodzili się lub mieszkali na Wołyniu.

Pierwszy z tych koncertów poświęcony został twórczości kompozytora, pianisty i pedagoga Ignacego Feliksa Dobrzyńskiego, urodzonego w Romanowie pod Żytomierzem, oraz Juliusza Zarębskiego z Żytomierza, a drugi – Ignacemu Paderewskiemu.

3 maja br. w auli Instytutu Sztuki mieszkańcy Równego mieli okazję zapoznać się

z postacią i twórczością księcia Kazimierza Lubomirskiego z Równego (1813–1871), który w tym mieście mieszkał i komponował swe dzieła. Jego dorobek kompozytorski obejmuje ponad 60 utworów. 36 z nich to pieśni na głos z towarzyszeniem fortepianu, pozostałe to głównie taneczne miniatury fortepianowe.

Jak powiedziała Iryna Kazymirska, ten koncert miał się odbyć dużo wcześniej, ale najpierw koronawirus, a potem otwarta rosyjska agresja pokrzyżowały te plany. Mimo że część muzyków opuściła kraj, koncert odbył się 29 czerwca 2022 r., w dniu rocznicy śmierci kompozytora. A ponieważ we wrześniu studenci wrócili do zajęć w trybie offline, muzycy postanowili zorganizować koncert jeszcze raz, ale z rozszerzonym programem. Organizatorka samodzielnie poszukiwała nut, głównie w Internecie, a część niepublikowanych utworów pozyskała z polskich bibliotek za pośrednictwem mieszkającej w Warszawie siostry.

Studenci Uniwersytetu i uczniowie Szkoły Muzycznej nr 2, w której pracuje rozmówczyni, nauczyli się nowych utworów, studenci Wydziału Choreografii RPUH pod kierunkiem Ałły Samochwalowej przygotowali kompozycje taneczne do muzyki Lubomirskiego, doktor nauk w zakresie historii sztuki Tetiana Prokopowicz wygłosiła prelekcję o życiu kompozytora. Pomocy udzieliли nauczyciele Ołeksandr Sionczuk, Olga Kostiuł, Julia Dmytruk, Wiktoria Władyka, Iryna Sucha, Olena Miseczko i Kateryna Samoriadowa. «Myślę, że publiczność była zadowolona» – podsumowuje autorka projektu, która była także akompaniatorem podczas koncertu.

Teraz kolej na innych kompozytorów. Iryna Kazymirska marzy o powtórzeniu koncertu Dobrzyńskiego, ale powinny na nim zabrzmieć wielkie formy muzyczne, przecież kompozytor ten pisał m.in. symfonie i utwory orkiestrowe. Chociaż trzeba się liczyć z tym, że wykonywanie podobnych utworów wymaga więcej wysiłku, ponieważ jest to praca zespołowa.

«Wykonywanie utworów jest dla studentów zarówno praktyką wykonawczą, jak i realizacją pragnienia pokazania się na scenie. Dlatego w pewnym sensie jest z nimi łatwiej. Z drugiej strony praca z dużym kolektywem muzycznym stawia inne wymagania, ponieważ z reguły są to profesjonalni muzycy i ich praca powinna być odpowiednio wynagradzana. Dlatego na razie wielkie formy to raczej sfera marzeń. Ale wierzymy, że kiedyś nam się uda» – mówi Iryna Kazymirska.

Anatol Olich
Fot. Olga Kostiuł

3 травня в Інституті мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету місцеві музиканти виконували твори Казимира Любомирського. Концерт відбувся в рамках проекту «Польські композитори Великої Волині».

Як розповіла авторка проекту Ірина Казимірска, на ідею створення циклу концертів творів польських композиторів родом із Великої Волині її надихнув Станіслав Мітрасhevський, голова Федерації кресових організацій у Польщі, нині вже покійний. Він був одним із творців Фестивалю кресової культури у Мронгові, відомої в Польщі та полонійних колах імпрези, яка пропагує польську культурну спадщину на колишніх Кресах. Цей фестиваль – це не тільки пісні і танці, а й виставки народних ремесел, скульптури та творів художнього мистецтва. Вперше його провели в 1995 р., цього року він відбудеться вже 23-й раз.

Мітрасhevський був у Рівному наприкінці 1990-х рр. у рамках Тижнів польської культури і, послухавши місцевих музикантів, вирішив запросити на фестиваль у Польщі виконавців з України, які виконували би твори, написані на Кресах. Із тих пір Ірина Казимірска як музикантка неодноразово брала участь у різноманітних культурних подіях у Польщі.

Наша співрозмовниця – піаністка. Вона закінчила Львівську консерваторію, працює концертмейстеркою в Рівненському гуманітарному державному університеті. А ще є членкинею Товариства польської культури в Рівному імені Владислава Реймонта із середини 1990-х рр. та парафіанкою костелу Святих Петра і Павла в Рівному.

Із часом ідея почала набирати реальних форм. У 2017 р. Ірина Казимірска разом із Богданом Столярчуком, професором кафедри музичного фольклору Інституту мистецтв РДГУ, організували в музичній школі концерт творів різних композиторів Великої Волині. Їхні студенти й учні підготували програму невеликих інструментальних і вокальних творів. Поступово визріло рішення зробити цикл концертів, на яких виконували би музику лише одного автора. Отож, у Рівненській обласній універсальній науковій бібліотеці ентузіасти влаштували низку концертів-лекцій, або ознайомити рівнян із творчістю композиторів, які народилися чи проживали на Великій Волині.

Перший із цих концертів-лекцій було присвячено творчості та біографії композитора, піаніста та педагога Ігнація-Фелікса Добжинського, який народився в Романові під Житомиром, і житомирянина Юліуша Зарембського, ще один – Ігнація Падеревського.

3 травня цього року в актовому залі Інституту мистецтв рівняни мали змогу познайомитися з постаттю та твора-

ми Казимира Любомирського (1813–1871 рр.), рівненського князя, який жив і творив у цьому місті. Його композиторський даробок нараховує понад 60 творів. 36 із них – це солоспіви, тобто пісенні твори для голосу з фортепіанним супроводом, інші – переважно танцювальні фортепіанні мініатюри.

Як розповіла Ірина Казимірска, концерт мали зробити набагато раніше, але спочатку коронавірус, а потім відкрита російська агресія зруйнували плани. Попри те, що частина музикантів покинули країну, 29 червня 2022 р., у день смерті композитора, влаштували концерт. Оскільки з вересня студенти повернулися до більш-менш нормального навчання, музиканти вирішили провести концерт ще раз, але з розширеною програмою. Ноти організаторка шукала самотужки, переважно в інтернеті, а деякі невидані твори роздобувала в польських бібліотеках через сестру, яка живе у Варшаві.

Студенти коледжу, університету й учні музичної школи № 2, де працює співрозмовниця, розучили нові твори, студенти кафедри хореографії РДГУ під керівництвом Аліи Самохвалової підготували танцювальні композиції під музику Любомирського, кандидатка мистецтвознавства Тетяна Прокопович напрацювала доповідь про життя композитора. Вагомою була допомога викладачів Олександра Сіончука, Ольги Костюк, Юлії Дмитрук, Вікторії Владики, Ірини Сухої, Олени Місечко та Катерини Саморядової. «Думаю, глядачам було цікаво», – підсумувала авторка проекту, яка до того ж ще й була аккомпаніаторкою в концертній програмі.

У планах – наступні композитори. А ще Ірина Казимірска мріє повторити концерт Добжинського. Цього разу на ньому мали би вже звучати крупні форми, адже композитор писав, зокрема, твори для оркестру. Щоправда, виконання більш масштабних творів тягне за собою багато наслідків, оскільки це робота для професійного колективу.

«Для студентів виконання творів – це і практика, і реалізація бажання показати себе на сцені. Тому з ними в певному сенсі простіше. Натомість робота з музичним колективом ставить інші вимоги, адже, як правило, це професійні музиканти і їхня праця мала би відповідно винагороджуватися. Тому поки що крупні форми – це більше зі сфери мрій. Але ми не опускаємо руки», – зазначила Ірина Казимірска.

Анатолій Оlich
Фото: Ольга Костюк

Інформація
wołyńska

Волинська
інформація

Na Wołyniu działa prawie 30 przedsiębiorstw przeniesionych ze strefy działań wojennych, a ok. 50 kolejnych jest w trakcie relokacji.

.....

Na Wołynie funkcjonują майже 30 релокованих із зони бойових дій підприємств, ще близько 50 – у процесі переїзду.

Wołyń jest ósmym regionem Ukrainy, w którym został wyhaftowany wzór na ręczniku jedności «Kwiat Wyszywanki». Na płótnie znajdują się charakterystyczne ornamenty ze wszystkich obwodów Ukrainy, Krymu oraz ukraińskiej diaspory.

.....

Волинь – восьмий регіон України, де вишили візерунок на рушнику єднання «Цвіт вишиванки». На полотні буде відображено характерні орнаменти всіх областей України, Криму та української діаспори.

Prezydent Ukrainy wręczył honorową nagrodę «Za odwagę i męstwo» 14 Samodzielnej Brygadzii Zmechanizowanej imienia księcia Romana Wielkiego stacjonującej na Wołyniu.

.....

Prezydent Ukrainy wręczył pocesnu відзнаку «За мужність та відвагу» 14-й окремій механізованій бригаді імені князя Романа Великого, що дислокується на Волині.

Kierownictwo obwodu wołyńskiego spotkało się z Danielem Draganem z Rady Białej Podlaskiej oraz przedstawicielami Fundacji «Zostań z Ukrainą», których interesowały możliwości rozwoju polskiego biznesu w regionie.

.....

Kierownictwo Wołyńskiej області зустрілося з Даніелем Драганом із Ради міста Бяла Подляска та представниками фонду «Залишайтеся з Україною», яких цікавили можливості розвитку для польського бізнесу в регіоні.

Przedstawiciele Tajwanu zapoznali się z doświadczeniem związanym ze szkoleniem wojskowym cywilów i Sił Zbrojnych w ośrodku szkoleniowym «Ternowe Pole» koło Łucka.

.....

Akredytowani Ministerstwem obrony przedstawiciele Tajwanu пережили досвід військової підготовки цивільного населення та збройних сил у тренувальному центрі «Тернове поле», що неподалік Луцька.

Wołyński ślad Zbrodni Katyńskiej. Część 2

Волинський слід Катинської трагедії. Частина 2

Ten esej poświęcimy zamordowanym w Katyniu polskim oficerom, którzy pochodzili z terenu współczesnego obwodu rówieńskiego lub byli z nim związani. Wśród zamordowanych przez sowieckich oprawców był także Innocenty Głowacki, niezаслужenie zapomniany ukraiński działacz społeczny i przedsiębiorca.

Niestety, podczas ekshumacji przeprowadzonej w 1943 r. nie udało się zidentyfikować wszystkich szczątków pomordowanych. Ponadto znaczna część dokumentów tzw. sprawy katyńskiej zaginęła w czasie II wojny światowej. Do dziś zachowało się 136 papierowych dokumentów, wśród których znajdują się nie tylko stricte dokumenty, ale także listy, obrazki religijne, znaczki pocztowe itp. Federacja Rosyjska nadal nie udostępniła części materiałów archiwalnych. Jednak nawet na podstawie tak skromnej bazy udało się nam znaleźć informacje o losach niektórych osób pochodzących z Wołynia lub z nim związanych.

Edmund Mutke ur. 16 listopada 1914 r. w Woźnikach w powiecie gnieźnieńskim jako syn Karola Mutkego i Anny Górczyńskiej. Ukończył Szkołę Podstawową i Gimnazjum im. Jana Komeńskiego w Lesznie (obecnie województwo wielkopolskie), następnie studiował w miejscowym seminarium nauczycielskim, którego absolwentem został 28 maja 1935 r. We wrześniu tego samego roku Edmund Mutke został powołany do służby wojskowej. Ukończył w stopniu plutonowego podchorążego dywizyjną szkołę podchorążych rezerwy przy 59 Pułku Piechoty.

Po zakończeniu służby wojskowej pod koniec 1937 r. Edmund Mutke przeniósł się na Wołyń, gdzie podjął pracę jako nauczyciel szkoły powszechnej w kolonii Chwoszczowata w gminie Niemowicze w powiecie sarnieńskim. 1 stycznia 1938 r. został mianowany podporucznikiem. Tutaj, na Wołyniu, zastał go początek II wojny światowej.

We wrześniu 1939 r. Edmund Mutke został zmobilizowany do Ośrodka Zapasowego 50 Pułku Piechoty Strzelców Kresowych im. Francesco Nullo w Sarnach. Pułk został otoczony i rozбит w dniach 2–3 września podczas bitwy pod Borami Tucholskimi przez niemiecki zmotoryzowany XIX Korpus Armijny pod dowództwem Guderiana. Większość ocalałych dostała się do niewoli, niektórym żołnierzom udało się wyjść z okrążenia. Część z nich wróciła do domów, część dotarła do Modlina, gdzie broniła tej twierdzy aż do kapitulacji 17 września.

Nie wiadomo dokładnie, jak i kiedy Edmund Mutke wrócił do domu. Później został aresztowany przez funkcjonariuszy NKWD. Nazwisko Mutke pojawiało się już na łamach «Monitora Wołyńskiego», w rubryce «Ocaleni od zapomnienia», którą prowadzi historyk z Równego dr Tetiana Samsoniuk: nauczyciel Szkoły nr 1 w Sarnach Marian Grzybek, aresztowany 18 lipca 1940 r., ukrywał na poddaszu szablę swojego przyjaciela Edmunda Mutkego.

Po aresztowaniu Mutkego osadzono w obozie dla polskich jeńców wojennych w Kozielsku. 8 maja wywieziono go razem z innymi więźniami do Katynia i tam zamordowano 9 maja 1940 r. Miał wtedy tylko 25 lat. Podczas ekshumacji przeprowadzonej wiosną 1943 r. jego szczątki udało się zidentyfikować dzięki zachowanym dokumentom, a mianowicie legitymacji oficerskiej i legitymacji służbowej. Został pochowany na Polskim Cmentarzu Wojskowym w Katyniu. W 2007 r. Edmund Mutke pośmiertnie został mianowany na porucznika.

Stanisław Ludwik Żurkowski ur. 5 (8) maja 1886 r. w Żytnikach w guberni kijowskiej w rodzinie Edmunda Żurkowskiego i Marii Doroty z Jurjewiczów. Po ukończeniu gimnazjum w Żytomierzu przez trzy lata studiował historię na Uniwersytecie Moskiewskim. Po tym, jak rząd rosyjski przyjął ustawę, że tylko Rosjanie są uprawnieni do nauczania historii w Imperium Rosyjskim, przeniósł się na studia prawne do Kijowa. W 1910 r. ożenił się z Marią Jastrzębską, z którą miał dziewięcioro dzieci.

W 1914 r. został zmobilizowany do armii rosyjskiej. I wojnę światową zakończył jako pod-

porucznik, został nagrodzony Krzyżem Świętego Jerzego, Krzyżem Świętego Stanisława oraz Orderem Świętej Anny. W 1917 r., roku rewolucji, opuścił służbę i wrócił do rodzinnego majątku. W czerwcu 1920 r., kiedy wojska polskie zaczęły się cofać, dostał się z rodziną do Polski. Już w sierpniu wstąpił do Wojska Polskiego i brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej.

W 1921 r. otrzymał bezterminowy urlop, po demobilizacji został urzędnikiem państwowym. W listopadzie 1924 r. Stanisław Ludwik Żurkowski objął stanowisko kierownika starostwa w Lubomlu na Wołyniu, a trzy lata później został przeniesiony do Urzędu Wojewódzkiego w Łucku. Dalsza kariera też związana była z Wołyniem: w latach 1928–1931 Żurkowski był burmistrzem Włodzimierza Wołyńskiego, a w latach 1931–1934 burmistrzem Zdołbunowa. Od sierpnia 1934 dwie kadencje z kolei był wybierany na burmistrza Ostroga. Pozostał na tym stanowisku do wkroczenia Armii Czerwonej 17 września 1939 r.

Żurkowski został aresztowany tego samego dnia bezpośrednio w swoim gabinecie. Po kilkudniowym pobycie w miejscowym więzieniu oraz w więzieniu w Łucku został przewieziony do obozu w Kozielsku. Stał się Stanisław Ludwik Żurkowski napisał cztery listy, z których pierwszy datowany był na 22 listopada 1939 r. Ostatni telegram otrzymany przez rodzinę pochodził z 7 marca 1940 r. Według dokumentów Żurkowski został zamordowany w kwietniu 1940 r. w Katyniu. Szczątki zidentyfikowano na podstawie munduru oficerskiego, pocztówki i zdjęcia.

Książkę z korespondencją Stanisława Ludwika Żurkowskiego zatytułowaną «Listy z Kozielska burmistrza miasta Ostroga» wydał w Londynie w 1989 r. jego syn Stanisław, historyk i wojskowy. W 2020 r., w setną rocznicę urodzin, pułkownik Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie Stanisław Żurkowski otrzymał Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski. W czasie II wojny światowej walczył w Armii Andersa, biorąc udział w kampanii włoskiej, m.in. w bitwie pod Monte Cassino, w której zginęło dwóch jego braci. W 2011 r. «Listy» ukazały się nakładem wydawnictwa «Wołanie z Wołynia». Książka «Listy z Kozielska burmistrza miasta Ostroga» w języku polskim jest dostępna tu: <https://sbc.org.pl/dlibra/publication/456828/edition/428646/content>.

W 1994 r. z inicjatywy księdza kanonika Witolda Józefa Kowalowa, proboszcza ostrońskiego, w miejscowym kościele powieszono tablicę pamiątkową poświęconą Żurkowskiemu.

Stanisław Łączkowski urodził się 2 stycznia 1897 r. w rodzinie Ludwika Łączkowskiego i Wandy Giblitz w Żakowicach (obecnie województwo kujawsko-pomorskie). W 1909 r. rodzina Łączkowskich wyemigrowała do USA i osiedliła się w Filadelfii, gdzie mieszkała dość liczna polska diaspora. Stanisław w 1915 r. ukończył miejscową szkołę, był też członkiem Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego «Sokół». To właśnie z ramienia tej organizacji został wysłany do szkoły podchorążych, a następnie do szkoły oficerskiej w Kanadzie.

W październiku 1917 r. wstąpił do armii generała Hallera. Brał udział w I wojnie światowej. Podczas walk w Szampanii sam zgłosił się na dowódce oddziału wypadowego, który zlikwidował ufortyfikowany bunkier niemiecki, nie ponosząc przy tym prawie strat. Za ten bohaterstwo Stanisław Łączkowski został odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari. Wojnę zakończył w stopniu porucznika. Po powrocie armii Hallera do odrodzonej Polski został wcielony do 41 Pułku Piechoty Strzelców Kaniowskich. Brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej, został trzykrotnie odznaczony Krzyżem Walecznych.

Po ukończeniu wojny Stanisław Łączkowski zdecydował się na pozostanie w Polsce, chociaż miał obywatelstwo USA. Zamieszkał w Korcu

Cей текст ми присвятили загиблим у Катині польським військовослужбовцям, які походили з території сучасної Рівненської області чи були пов'язані з нею. Серед убитих радянськими катями – Інокентій Гловацький, незаслужено забутий український громадський діяч і підприємець.

На жаль, під час екзумації, проведеної в 1943 р., вдалося ідентифікувати не всі останки замордованих. До того ж, значну частину документів Катинської справи втратили під час Другої світової війни. Станом на сьогодні збереглися 136 паперових документів, куди входять не лише властиво документи, а й листи, релігійні образки, марки тощо. До частини архівних матеріалів Російська Федерація досі не надає доступу. Проте навіть на основі такої небагатої бази нам вдалося знайти інформацію про долі деякого з тих, хто походив із Волині чи був пов'язаний із нею.

Едмунд Мутке народився 16 листопада 1914 р. у Возніках Гнезненського повіту в сім'ї Кароля Мутке й Анни Горчинської. Закінчив початкову школу й гімназію імені Яна Коменського в Лешні (нині Великопольське воєводство), після чого здобував освіту в місцевій учительській семінарії, яку закінчив 28 травня 1935 р. У вересні того ж року Едмунда Мутке призвали на строкову службу. Там він пройшов курс підхорунжих запасу при 59-му піхотному полку, отримав звання взводного підхорунжого (відповідник звання – молодший прапорщик).

Після служби, наприкінці 1937 р., Едмунд Мутке перебрався на Волинь, де влаштувався учителем у школу в колонії Хвощовата в Немовицькій гміні Сарненського повіту. 1 січня отримав звання підпоручника. Тут, на Волині, його застав початок Другої світової війни.

У вересні 1939 р. Едмунда Мутке мобілізували до центру запасу 50-го піхотного полку кресових стрільців імені Франческо Нулло в Сарнах. Полк був оточений і розбитий 2–3 вересня під час битви в Борах Тухольських німецьким 19-м армійським моторизованим корпусом під командуванням Гудеріана. Більшість училів потрапили в полон, деяким із солдатів вдалося вибратися з оточення. Частина з них розійшлися по домівках, деякі добралися до Модліна, де боронили цю фортецю до капітуляції 17 вересня.

Достеменно невідомо, як і коли Едмундові Мутке вдалося дістатися додому. Згодом його заарештували службовці НКВС. Прізвище Мутке вже з'являлося на сторінках «Волинського монітора», в рубриці «Повернуті із забуття», яку веде історикinja з Рівного Тетяна Самсонюк. Учитель Сарненської школи № 1 Мар'ян Гжибек, аresztований 18 липня 1940 р., зберігав на горіщі шаблю свого приятеля Едмунда Мутке.

Після арешту Мутке потрапив у табір для польських військовополонених у Козельську. 8 травня його перевезли у складі партії в'язнів до Катині й розстріляли 9 травня 1940 р. Едмунду на той час було всього 25 років. Під час екзумації, проведеної навесні 1943 р., його останки вдалося ідентифікувати завдяки уціленим документам, а саме – офіцерській книжечці та посвідченню державного службовця. Його поховали на Польському воєнному цвинтарі в Катині. У 2007 р. Едмунду Мутке посмертно присвоїли звання поручника.

Stanisław-Ludwik Żurakowski народився 5 (8) травня 1886 р. у Житниках на Київщині в сім'ї Едмунда Жураковського та Марії-Дороти Юр'євич. Закінчив Житомирську гімназію, після чого три роки навчався в Московському університеті на історичному факультеті. Після того як російський уряд прийняв закон, що лише росіяни можуть викладати історію в Російській імперії, перевівся на юридичний факультет Київського університету. В 1910 р. одружився з Марією Яншермською, з якою згодом мав дев'ятьох дітей.

У 1914 р. був призваний на фронт у складі російської армії. Закінчив Першу світову в чині

підпоручника, був нагороджений Георгіївським хрестом, Хрестом Святого Станіслава та орденом Святої Анни. У 1917 р., у рік революції, покинув службу й повернувся в рідний маєток. У червні 1920 р., коли польські війська почали відступати, виїхав із сім'єю до Польщі. Вже в серпні вступив до Війська Польського, брав участь у польсько-більшовицькій війні.

У 1921 р. отримав безтермінову відпустку, після демобілізації став держслужбовцем. У листопаді 1924 р. Станіслава-Людвіка Жураковського призначили керівником староства в Любомлі на Волині, а через три роки його перевели до воєводського управління в Луцьку. Подальша кар'єра теж пов'язана з Волинню: з 1928 до 1931 р. Жураковський був бурмістром Володимира, а в 1931–1934 рр. – бурмістром Здолбунова. Із серпня 1934 р. упродовж двох каденцій його обирали бурмістром Ostroga. На цьому посту він залишався аж до вторгнення Червоної армії 17 вересня 1939 р.

Жураковського арештували того ж дня прямо в робочому кабінеті. Після кількох днів перебування в місцевій в'язниці та Луцькій тюрмі арештований потрапив у табір у Козельську. Звідти Станіслав-Людвік Жураковський написав чотири листи, перший із яких датовано 22 листопада 1939 р. Останньою сім'я отримала телеграму від 7 березня 1940 р. Як свідчать документи, його розстріляли у квітні 1940 р. у Катині. Останки ідентифікували за офіцерським мундиром, поштовою карткою та образком.

Книгу з листами Станіслава-Людвіка Жураковського під назвою «Листи з Козельська бурмістра міста Ostroga» видав у 1989 р. у Лондоні його син Станіслав, історик і військовий. На свій столітній ювілей у 2020 р. полковник Польських збройних сил на Заході Станіслав Жураковський отримав Командорський хрест із зіркою Ордена відродження Польщі. У Другій світовій війні він воював у складі Армії Андерса, брав участь в італійській кампанії, зокрема в битві під Монте-Кассіно, в якій загинули двоє його братів. У 2011 р. «Листи» видало видавництво «Волянця з Волині». Книгу «Листи з Козельська бурмістра міста Ostroga» (польською мовою) можна безплатно завантажити тут: <https://sbc.org.pl/dlibra/publication/456828/edition/428646/content>.

З ініціатииви острозького пароха, ксьондз-каноніка Вітольда-Йосифа Коваліва в 1994 р. у місцевому костелі було встановлено пам'ятку таблицю, присвячену Жураковському.

Stanisław Lonchowski народився 2 січня 1897 р. у сім'ї Людвіка Лончовського та Ванди Гіблітц у Жаковіце (сучасне Куявсько-Поморське воєводство). У 1909 р. сім'я Лончовських емігрувала до США й оселилася в місті Філадельфії, в якому існувала досить потужна польська діаспора. Станіслав у 1915 р. закінчив місцеву школу, був членом Польського гімнастичного товариства «Сокіл». Саме ця організація відправила його на курси підхорунжих, а потім на офіцерські курси в Канаді.

У жовтні 1917 р. він вступив до армії генерала Галлера. Брав у її складі участь у Першій світовій війні. В боях у Шампані сам зголосився очолити штурмову групу, яка ліквідувала укріплення німецький блокгауз, при цьому майже не зазнавши втрат. Отримав за проявлений героїзм найвищу польську військову нагороду – Срібний хрест ордену Virtuti Militari. Війну закінчив у чині поручника. Після повернення армії Галлера до відродженої Польщі служив у 41-му піхотному полку Канивських стрільців. Брав участь у польсько-більшовицькій війні, був тричі нагороджений Хрестом хоробрих.

Після війни Станіслав Лончовський демобілізувався та залишився в Польщі, хоч мав

1

2

3

w powiecie rówieńskim. Trudnił się handlem, prowadził własny sklep. W 1932 r. awansował do stopnia kapitana rezerwy. Został wybrany wójttem gminy Korzec i pozostawał na tym stanowisku do aresztowania we wrześniu 1939 r. Uwieszono go w obozie w Kozielsku. Zamordowano w lesie katyńskim wiosną 1940 r.

Mieczysław Długosz urodził się 18 sierpnia 1910 r. w rodzinie Konstantego i Marii z Trzciskich w Ostrogu. Po ukończeniu szkoły mierniczej w Łomży w 1931 r. pracował jako inżynier. W 1932 r. ukończył Szkołę Podchorążych Rezerwy nr 7 w Śremie, w 1934 r. – Wydział Leśny Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Prowadził tartak w rodzinnym Ostrogu. Był żonaty z Marią, miał córkę Mieczysławę. Nie mamy dokładnych informacji o jego udziale w kampanii wrześniowej 1939 r. Mieczysław Długosz został aresztowany jesienią 1939 r. Wysłano go do obozu w Kozielsku. Zamordowano w lesie katyńskim 5 maja 1940 r.

Wśród rozstrzelanych polskich oficerów byli także Żydzi. **Boruch Jankiel Kaplan** urodził się 24 lipca 1908 r. w rodzinie Józefa i Cyryli Kapłanów w Zwiahlu. Ukończył Politechnikę Warszawską, w 1932 r. – Szkołę Podchorążych Rezerwy Artylerii we Włodzimierzu. Mieszkał w Równem, pracował jako inżynier elektryk. 1 stycznia 1936 r. Kaplan awansował do stopnia podporucznika i został przydzielony do 13 Pułku Artylerii Lekkiej. Po aresztowaniu jesienią 1939 r. Boruch Jankiel Kaplan przebywał przez pewien czas w rówieńskim obozie jenieckim. Według dokumentów z 14 stycznia 1940 r. został przewieziony do obozu w Kozielsku, do którego przybył 28 stycznia. W dniach 15–17 kwietnia 1940 r. Kapłana przekazano Zarządowi NKWD w obwodzie smoleńskim. Boruch Jankiel Kaplan został zamordowany niemal natychmiast po przybyciu do obozu, w dniach 16–19 kwietnia. Pochowany na Polskim Cmentarzu Wojskowym w Katyniu.

Józef Flisek urodził się w marcu 1889 r. w Brzezinach, powiat garwoliński, jako syn Jana i Tekli Flisków. W policji od 1 sierpnia 1923 r. Za wieloletnią służbę został odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi. We wrześniu 1939 r. był posterunkowym Policji Państwowej w Ostrogu. Po aresztowaniu więziony w Ostaszkuwie. Według raportu 037/4 Fliska przewieziono z obozu w Ostaszkuwie 20 kwietnia 1940 r. do Miednoje, gdzie kilka dni później został zamordowany. Miał czwórkę dzieci: córkę Stanisławę, która zginęła w 1938 r. w wyniku tragicznego wypadku (zastrzelił ją narzeczony), córkę Danutę oraz synów Jana i Władysława. Po wojnie żona i dzieci przenieśli się do Londynu.

Ukrainiec **Innocenty Głowacki** urodził się w 1886 r. w Dorohiczach koło Horochowa na Wołyniu jako syn Dementija i Meletyny z domu Linczewskiej. Ukończył czteroklasowe seminarium duchowne w Mińsku, w latach 1910–1912 pracował jako nauczyciel w Nowosiółkach w powiecie włodzimierskim. Brał czynny udział w narodowym ruchu ukraińskim, co później stało się powodem jego wymuszonej dymisji. Zajmował się rolnictwem, pracował w wydziale agronomicznym ziemstwa włodzimierskiego. Później przeniósł się do Ostroga.

Niestety, nie udało się nam znaleźć wiarygodnych informacji o działalności Innocentego Głowackiego w okresie Ukraińskiej Republiki Ludowej. W żydowskich publikacjach zachowała się jedynie wzmianka, że z narażeniem życia za-

pobiegł pogromowi, jakiego zamierzali dokonać jednostki wojskowe armii URL w Ostrogu.

Nieco więcej wiadomo z okresu II Rzeczypospolitej. W latach 20. Głowacki stał na czele Związku Kooperatystów na Wołyniu, zajmującego się rolnictwem i handlem. W 1928 r. wstąpił do Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem – organizacji o charakterze parlamentarnym, której jednym z głównych kierunków działalności była kwestia mniejszości narodowych. Na początku lat 30. Głowacki został dyrektorem ostrogińskiego oddziału Wołyńskiego Chłopskiego Banku Spółdzielczego.

Równoległe z działalnością gospodarczą Innocenty Głowacki aktywnie zajmował się działalnością publiczną, z tego powodu ludność ukraińska województwa wołyńskiego wybrała go na senatora. Innocenty Głowacki piastował to wysokie stanowisko od 1930 do 1935 r.

Był jednym ze współzałożycieli Wołyńskiego Zjednoczenia Ukraińskiego, a także jednym z założycieli, a następnie członkiem zarządu ukraińskiego Towarzystwa Zwolenników Oświaty Prawosławnej i Ochrony Tradycji Wiary Prawosławnej im. Piotra Mohyły. Nawiasem mówiąc, zebranie założycielskie odbyło się 19 listopada 1931 r. w Łucku, w ukraińskim klubie «Ojczyzna Chata». Statut stowarzyszenia został zatwierdzony przez administrację wojewódzką z prawem rozszerzenia jego działalności na obszar całej Polski. Przewodniczącym zarządu został wybrany znany architekt wołyński Sergiusz Tymoszenko. Stowarzyszenie zajmowało się działalnością oświatową, wydawało czasopisma i książki w języku ukraińskim, tworzyło placówki oświatowe i organizowało bezpłatne kursy. Ponadto towarzystwo udzielało regularnej pomocy finansowej Ukraińskiemu Gimnazjum w Łucku, angażowało się w przywrócenie Ławry Poczajowskiej Prawosławnemu Kościołowi Ukraińskiemu. Wiadomo również, że w 1934 r. Innocenty Głowacki utworzył w Ostrogu czytelnię. W czasie Wielkiego Głodu był członkiem Wołyńskiego Obywatelskiego Komitetu Pomocy Głodującym na Ukrainie.

Jesienią 1939 r. Głowacki został aresztowany przez NKWD jako ukraiński nacjonalista. Kilka miesięcy przetrzymywano go w więzieniu rówieńskim, a 18 maja 1940 r. wywieziono do więzienia w Kijowie. Wkrótce został zamordowany w Bykowni. Jego nazwisko pod numerem 687 figuruje na liście transportowanych do egzekucji 41/3-54.

Tak się złożyło, że postać ta jest już prawie zapomniana. W ukraińskiej serii książek «Zrehabilitowani przez historię», opowiadającej o losach ludzi represjonowanych przez władze sowieckie (10 tomów zostało poświęconych obwodowi rówieńskiemu), nie ma artykułu o Innocentym Głowackim. Nie ma o nim też wzmianki w ukraińskiej Wikipedii. Pierwszą biografię tej postaci (w języku polskim) do projektu «Wołyński słownik biograficzny» napisał ksiądz kanonik Witold Józef Kowalów, proboszcz parafii w Ostrogu. To jego opracowanie posłużyło za podstawę do napisania tego biogramu, który uzupełniliśmy o niedostępne wcześniej materiały. Natomiast postać ukraińskiego senatora wciąż czeka na poważniejsze opracowanie.

Imię Innocentego Głowackiego zostało uwiecznione na tablicy pamiątkowej poświęconej senatorom zamordowanym w II wojnie światowej umieszczonej na budynku Senatu RP w Warszawie.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Anatol Olich

Na zdjęciach: 1. Legitymacja oficera podporucznika Edmunda Mutkego. 2. Stanisław Ludwik Żurkowski. 3. Józef Flisek.

amerykańskie громадянство. Він поселився в Корці. Тут займався торгівлею, мав власний магазин. У 1932 р. отримав звання капітана запасу. Був обраний війтом гміни Корець Рівненського повіту та залишався на цій посаді до арешту у вересні 1939 р. Потрапив до табору в Козельську. Убитий у Катинському лісі навесні 1940 р.

Мечислав Длугош народився 18 серпня 1910 р. у сім'ї Константа Длугоша та Марії Тшцінської в Острозі. Після школи закінчив мірничі курси в Ломжі (1931 р.), працював інженером. У 1932 р. закінчив школу підхорунжих запасу № 7 у Сремі, а в 1934 р. – лісничий факультет Головної школи сільського господарства у Варшаві. Керував тартаком у рідному Острозі. Був одружений із Марією, мав дочку Мечиславу. Ми не володіємо точною інформацією про його участь у вересневій кампанії 1939 р. Мечислава Длугоша арештували восени 1939 р. Він потрапив у табір у Козельську. Убитий у Катинському лісі 5 травня 1940 р.

Серед розстріляних польських офіцерів були і євреї. **Борух-Янкель Каплан** народився 24 липня 1908 р. у сім'ї Йосифа та Цирлі Капланів у Звягелі. Закінчив Варшавську політехніку, в 1932 р. – курси підхорунжих запасу артилерії у Володимирі. Жив у Рівному, працював інженером-електриком. 1 січня 1936 р. Каплану присвоїли звання підпоручника, він був приписаний до 13-го полку легкої артилерії. Після арешту восени 1939 р. певний час Боруха-Янкеля Каплана утримували в Рівненському таборі для військовополонених. Як свідчать документи, 14 січня 1940 р. його перевели в Козельський табір, у який Каплан прибув 28 січня. 15–17 квітня 1940 р. полоненого передали в розпорядження управління УНКВС у Смоленській області. Боруха-Янкеля Каплана розстріляли майже одразу після прибуття в табір, 16–19 квітня. Похований на Польському воєнному кладовищі в Катині.

Юзеф Флісек народився у Бжезінах Гарволінського повіту в березні 1889 р. у сім'ї Яна та Теклі Флісеків. На службу в поліцію його прийняли 1 серпня 1923 р. За багаторічну службу нагороджений Бронзовим хрестом заслуги. У вересні 1939 р. був постерунковим Державної поліції в Острозі. Був ув'язнений в Осташкуві. Як свідчить рапорт 037/4, Флісека вивезли з табору в Осташкуві 20 квітня 1940 р. до Медного, де через кілька днів розстріляли. Мав чотирих дітей: дочку Станіславу, яка загинула в 1938 р. унаслідок трагічного випадку – її застрелив наречений, дочку Дануту і синів Яна та Владислава. Дружина та діти після закінчення війни перебралися до Лондона.

Українець **Інокентій Гловацький** народився в 1886 р. у Дорогиничах біля Горохова на Волині в сім'ї Деметія Гловацького й Мелетини Лінчевської. Закінчив чотирикласну духовну семінарію в Мінську, в 1910–1912 рр. працював учителем у Новосілках Володимирського повіту. Брав активну участь у національному українському русі, що згодом і стало причиною вимушеної відставки. Зайнявся сільським господарством, працював в агрономічному відділі Володимирського земства. Згодом перебрався до Острога.

На жаль, достовірної інформації про діяльність Інокентія Гловацького в період Української Народної Республіки знайти не вдалося.

Збереглася лише згадка у єврейських виданнях про те, що він, ризикуючи життям, запобіг погрому, який ось-ось мали вчинити військові підрозділи армії УНР в Острозі.

Дещо більше відомо з періоду Другої Речі Посполитої. В 1920-х рр. Гловацький очолював Спільку кооператорів на Волині, займався сільським господарством і торгівлею. В 1928 р. вступив до Безпартійного блоку співпраці з урядом – організації парламентського типу, провідне місце в політиці якої займало національне питання. На початку 1930-х рр. Гловацький був директором острозького відділення «Волинського селянського кооперативного банку».

Воднораз із економічною Інокентієм Гловацьким займався і громадською діяльністю, саме за це українське населення Волинського воєводства вибрало його сенатором. На цій високій посаді Інокентій Гловацький перебував із 1930 до 1935 р.

Він був одним зі співзасновників Волинського українського об'єднання, а також одним із засновників і потім членом правління українського «Товариства прихильників православної освіти та охорони традицій православної віри імені митрополита Петра Могили». До речі, установчі збори відбулися 19 листопада 1931 р. у Луцьку, в українському клубі «Рідна хата». Статут товариства затвердила адміністрація Волинського воєводства з правом поширення діяльності на всю територію Польщі. Головою правління вибрали відомого волинського архітектора Сергія Тимошенка. Товариство займалося просвітницькою діяльністю, видавало часописи та широкий асортимент книг українською мовою, створювало освітні заклади й організувало безплатні курси. Крім цього, товариство надавало регулярну матеріальну допомогу українській гімназії в Луцьку, займалося справою повернення українській церкві Почаївської лаври. Відомо також, що в 1934 р. Інокентій Гловацький відкрив в Острозі хату-читальню. Під час Голодомору був членом Волинського громадського комітету допомоги голодуючим в Україні.

Восени 1939 р. Інокентія Гловацького арештували органи НКВС як українського націоналіста. Кілька місяців його протримали в Рівненській тюрмі, а 18 травня 1940 р. доставили у в'язницю в Києві й невдовзі вбили в Биківні. Його ім'я під номером 687 значиться у списку на вивезення на розстріл 41/3-54.

Так склалося, що ця постать нині майже забута. В українській серії книг «Реабілітовані історією», яка розповідає про долі осіб, репресованих радянською владою (Рівненській області присвячено 10 томів), стаття про Інокентія Гловацького відсутня. Немає про нього згадки і в українській «Вікіпедії». Першу біографічну довідку (польською мовою) для проекту «Волинський біографічний словник» написав отець-канонік Вітольд-Йосиф Ковалів, острозький парох. Його напрацювання послужили основою для написання цієї біограми, яку ми доповнили матеріалами, раніше недоступними. Натомість постать українського сенатора все ще очікує більш серйозного дослідження.

Ім'я Інокентія Гловацького увічнено на меморіальній дошці загиблим у Другу світову війну парламентарям на будівлі Сенату РП у Варшаві.

(Далі буде).

Анатолій Оlich

На фото: 1. Офіцерське посвідчення Едмунда Мутке. 2. Станіслав-Людвік Журавковський. 3. Юзеф Флісек.

Ocaleni od zapomnienia: Józef Bojanowski

Повернуті із забуття: Юзеф Бояновський

Józef Bojanowski, starszy policjant ze Zdołbunowa, trafił do więzienia NKWD 1 października 1939 r. Poświęcony mu szkic biograficzny jest kontynuacją cyklu artykułów o funkcjonariuszach polskiej Policji Państwowej represjonowanych przez władze radzieckie.

Józef Bojanowski urodził się 7 października 1889 r. w Kotlinach (obecne województwo łódzkie). Jego ojciec Mateusz Bojanowski posiadał 12 ha ziemi. Rodzina mieszkała we własnym domu, prowadziła gospodarstwo rolne. Mateusz zmarł w 1927 r. Z książeczki wojskowej przecho- wywanej w aktach sprawy karnej dowiadujemy się, że matka Józefa miała na imię Anna. Innych informacji o rodzicach bohatera tego tekstu nie posiadamy.

Wiadomo, że na początku wojny niemiecko- polskiej na terenie Generalnego Gubernator- stwa w Kotlinach mieszkali bracia Józefa: Antoni (44 lata; tutaj i dalej wiek krewnych jest poda- wany według stanu na grudzień 1939 r.), Marian (42 lata), Ludwik (29 lat) oraz siostry: Maria i He- lena. Brat Tadeusz (31 lat) mieszkał w Lublinie, gdzie pracował jako lekarz.

Józef Bojanowski skończył pięć klas szkoły rol- niczej.

Od 1915 do 1917 r. przebywał na służbie w wojsku carskim, skąd został zdemobilizowany w stopniu starszego unteroficera.

Służbę w policji polskiej Bojanowski rozpoczął w 1923 r. W 1924 r. awansował na starszego poli- cjanta. Z książeczki wojskowej dowiadujemy się, że pierwszym miejscem jego służby był Ostróg. W kolumnie «W razie ciężkiego wypadku należy uwiadomić: (kogo? Dokładny adres)» odnotowa- no: m. Ostróg, ul. 3-go Maja, Nr 33 (obecnie jest to ulica Książąt Ostrogskich).

Według stanu na 1939 r. Józef Bojanowski mieszkał w Zdołbunowie przy ulicy Cerkiewnej 6 (dziś również Cerkiewna) razem z żoną Ireną (41 lat). Zawarli małżeństwo w 1908 r. Wychowy- wali troje dzieci: Henryka (21 lat), Marię (16 lat) i Edwarda (12 lat).

1 października 1939 r. Józef Bojanowski został aresztowany przez Rówieński Powiatowy Oddział NKWD.

Na jedynym przesłuchaniu, które odbyło się 18 grudnia 1939 r., powiedział, że 16 lat przeby- wał na służbie w policji. Przez ten okres nie zdo- był żadnych nagród i nie zna nikogo z policjan- tów z powiatu rówieńskiego. Spomiędzy swoich kolegów wymienił m.in. Franciszka Kłodosa, An- toniego Kmiecika, Jana Piętkę, Andrzeja Kotlar- skiego, Stanisława Leszczyńskiego i in. Śledczy, jak w przypadku przesłuchań innych policjantów,

interesował się tajnymi współpracownikami poli- cji. Więzień odpowiedział, że takich osób nie zna. Na tymże przesłuchaniu Józef Bojanowski przyznał się do winy, że służył w policji polskiej i «prowadził walkę przeciw ruchowi rewolucyj- nemu klasy robotniczej i chłopów».

O masowości spraw karnych prowadzonych jednocześnie przez Zarząd NKWD w Obwodzie Rówieńskim, świadczy opracowany przez enka- wudystów standardowy druk aktu oskarżenia, na którym śledczemu pozostawało wpisanie je- dynie danych personalnych policjanta oraz sta- żu pracy w polskiej Policji Państwowej. Zgodnie z tym dokumentem policjantom zarzucano «ak- tywną działalność przeciw ruchowi rewolucyj- nemu, czyli przestępstwa z art. 54–13 KK USRR». Podobny dokument z dnia 24 grudnia 1939 r. zachował się także w sprawie Bojanowskiego. Potwierdzał również to, że śledztwo zostało umo- rzone, a sprawę przekazano do rozpatrzenia do Kolegium Specjalnego NKWD. Na werdykt tego gremium więzień czekał ponad 17 miesięcy.

Na mocy decyzji Kolegium Specjalnego z dnia 7 czerwca 1941 r. «z powodu aktywnej działalno- ści przeciw ruchowi rewolucyjnemu» Józef Boja- nowski został skazany na osiem lat poprawczych obozów pracy.

Karę odbywał w obozie «Karlag». Według po- stanowienia Prokuratury Obwodu Rówieńskiego z dnia 23 czerwca 1989 r. Józef Bojanowski został uniewinniony.

Dalsze losy bohatera tego tekstu i jego rodzi- ny nie są nam znane.

Tetiana Samsoniuk

P. S.: Materiały rubryki «Ocaleni od zapomnie- nia» zostały opracowane przez doktor nauk hi- storycznych Tetianę Samsoniuk na podstawie akt radzieckich organów ścigania przechowywanych w Państwowym Archiwum Obwodu Rówień- skiego, w zbiorach Zarządu KGB Ukraińskiej SRR w Obwodzie Rówieńskim (1919–1957) oraz w Ar- chiwum Zarządu Służby Bezpieczeństwa Ukrainy. Będziemy wdzięczni, jeżeli odezwią się Czytelnicy, krewni lub bliscy bohaterów naszej rubryki, którzy posiadają o nich dodatkowe informacje.

Юзеф Бояновський, старший поліціант зі Здолбунова, до в'язниці НКВС потрапив 1 жовтня 1939 р. Присвяченим йому біографічним нарисом продовжуємо цикл статей про служ- бовців польської державної поліції, репресованих радян- ською владою.

Народився Юзеф Бояновський 7 жовтня 1889 р. у Котлінах (нині Лодзьке воєводство). Його батько Матеуш Бояновський володів 12 га землі. Родина жила у власному будинку й займалася сільським господарством. Матеуш помер 1927 р. Завдяки військовому квитку, який зберігається в архівно-слідчій справі, знаємо, що матір Юзефа звали Анною. Інших відомостей про батьків героя цього тексту ми не маємо.

Відомо, що на початку німецько-поль- ської війни на території Генерал-губернатор- ства в Котлінах мешкали брати Юзефа Антон (44 роки; тут і далі вік родичів подано станом на грудень 1939 р.), Мар'ян (42 роки), Людвік (29 років) і сестри Марія та Олена. Брат Тадеуш (31 рік) жив у Любліні, де працював лікарем.

Юзеф Бояновський закінчив п'ять класів землеробського училища.

Із 1915 до 1917 р. він перебував на служ- бі в царській армії, звідки демобілізувався у званні старшого унтерофіцера.

Службу в польській поліції Бояновський розпочав у 1923 р. У 1924 р. він отримав під- вищення, ставши старшим поліцейським. Із військового квитка відомо, що першим місцем його служби був Острог. У графі «У надзвичай- ному випадку належить повідомити (кого? детальна адреса?)» зазначено: місто Острог, вулиця 3 Травня, № 33 (нині це вулиця Князів Острозьких).

Станом на 1939 р. Юзеф Бояновський меш- кав у Здолбунові на вулиці Церковній, 6 (нині теж Церковна) разом із дружиною Іреною (41 рік). Вони побралися 1908 р. Подружжя ви- ховувало трьох дітей: Генрика (21 рік), Марію (16 років) та Едварда (12 років).

1 жовтня 1939 р. Юзефа Бояновського аре- штував Рівненський повітовий відділ НКВС.

На єдиному допиті, який відбувся 18 грудня 1939 р., він розповів, що 16 років перебував на службі в поліції. За цей час не мав жодних на- город і не знає нікого з поліціантів Рівненсько- го повіту. Зі своїх колег він назвав Францішка Кłodоса, Антона Кмечіка, Яна Пентка, Андрія Котлярського, Станіслава Лещинського та ін- ших. Слідчого традиційно цікавили секретні співробітники поліції. В'язень відповів, що та- ких не знає.

На тому ж допиті Юзеф Бояновський визнав себе винним у тому, що служив у польській по- ліції та «вів боротьбу з революційним рухом робітничого класу і селянства».

Про потоковість слідчих справ, які одно- часно перебували у виробництві управління НКВС у Рівненській області, свідчить розро- блений енкаведистами бланк обвинувального висновку, в якому слідчому потрібно було впи- сати персональні дані поліціанта та стаж його роботи в польській поліції. Відповідно до цьо- го документа, поліціантам інкримінували «ак- тивну боротьбу з революційним рухом, тобто злочини, передбачені ст. 54–13 KK УРСР». Такий документ, датований 24 грудня 1939 р., наяв- ний і в справі Бояновського. Він також свідчив про те, що слідство було завершено, а справу передано на розгляд Особливої наради НКВС. На рішення цього органу арештований чекав у рівненській в'язниці понад 17 місяців.

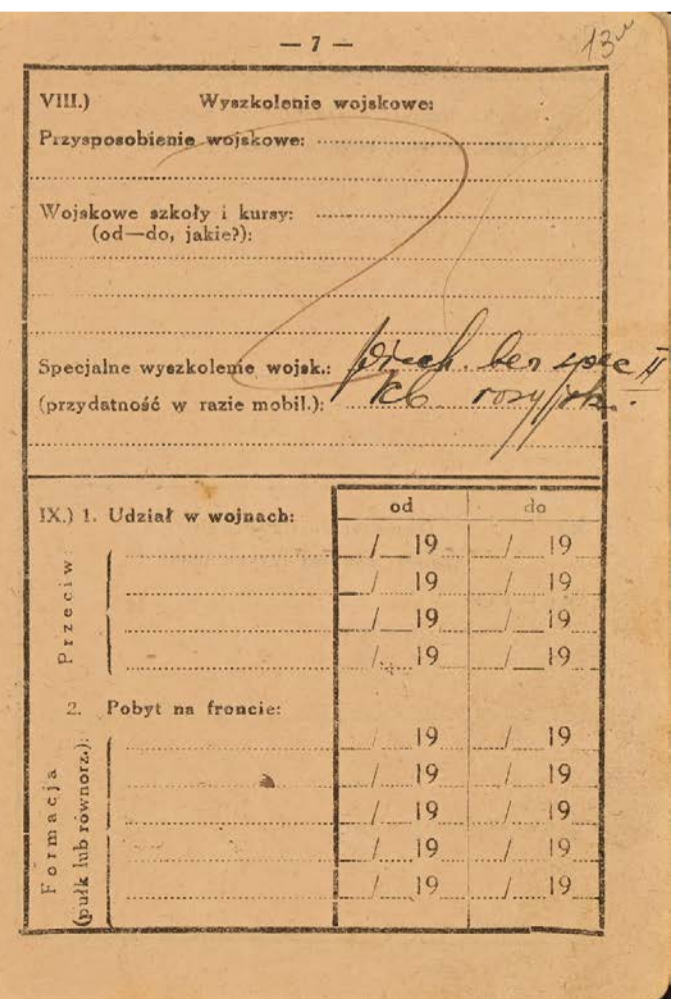
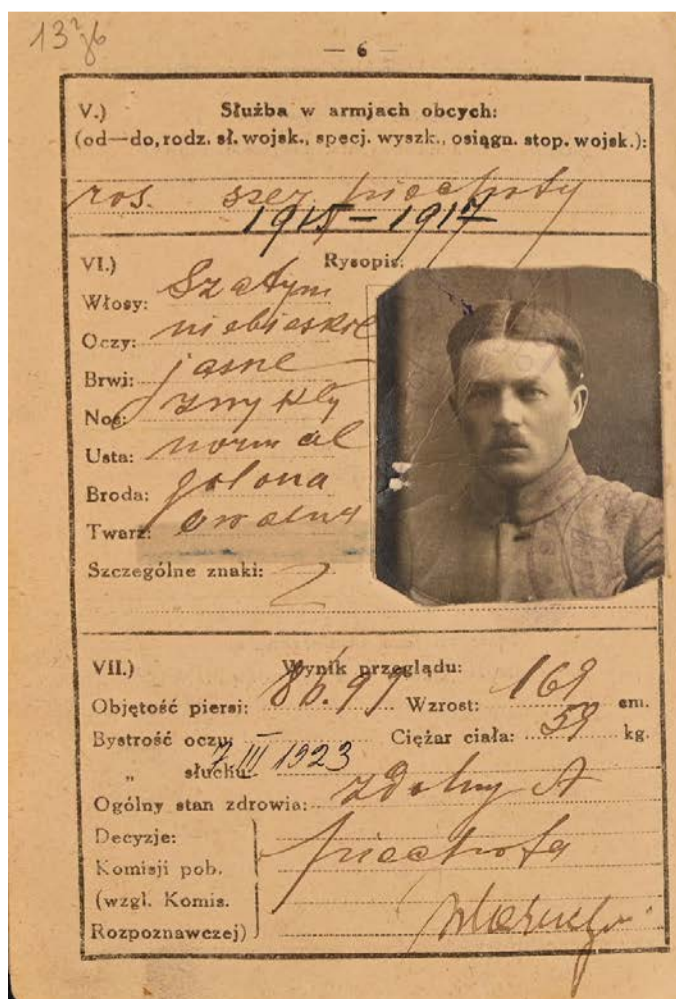
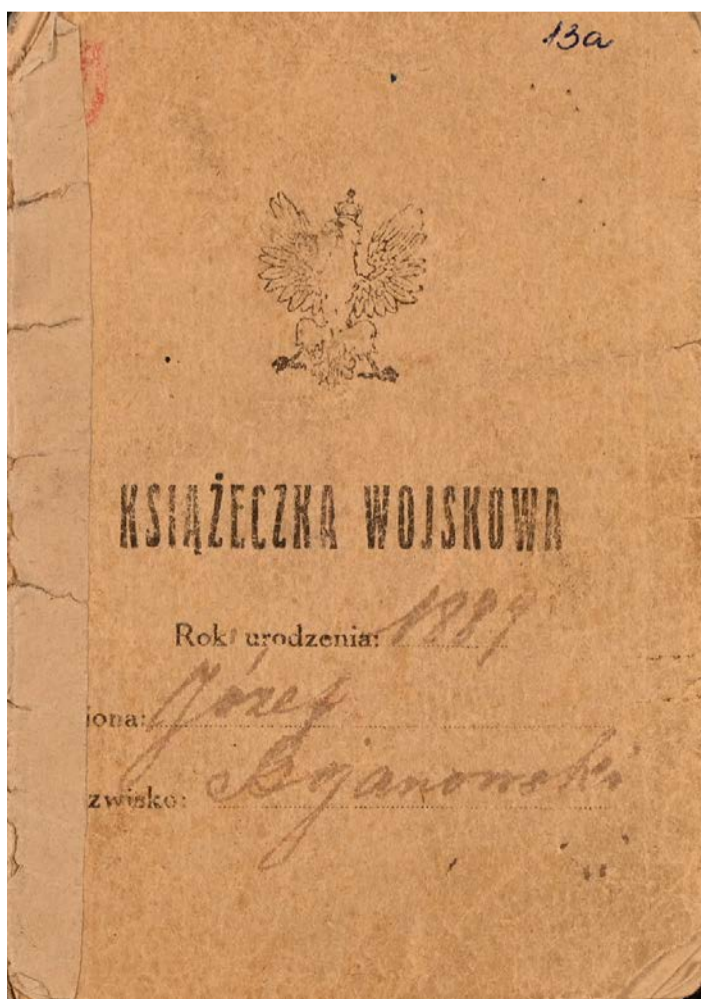
Постановою Особливої наради від 7 червня 1941 р. «за активну боротьбу проти револю- ційного руху» Юзефа Бояновського засуджено на вісім років виправно-трудоих таборів. Тер- мін покарання він відбував у «Карлазі».

Заключенням Рівненської обласної проку- ратури від 23 червня 1989 р. Юзефа Боянов- ського реабілітували.

Подальша доля героя цього тексту та його родини нам не відома.

Тетяна Самсонюк

P. S.: Матеріали рубрики «Повернуті із за- буття» кандидатка історичних наук Тетяна Самсонюк опрацьовує за архівно-слідчими справами, що зберігаються у фонді «Управ- ління Комітету державної безпеки УРСР по Рівненській області (1919–1957 рр.)» ДАРО та Архіву управління Служби безпеки України. Будемо вдячні, якщо відгукнуться родичі героїв рубрики або ті наші читачі, які володіють де- тальнішою інформацією про них.

Wiosenne porządkowanie cmentarzy w Lubomlu i Rymaczach

Весняне прибирання цвинтарів у Любомлі та Римачах

W przededniu Święta Konstytucji 3 Maja członkowie Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Michała Ogińskiego w Lubomlu rozpoczęli coroczną akcję porządkowania polskich cmentarzy na terenie Lubomelszczyzny.

W pierwszych dniach maja uczestnicy akcji posprząтали wojskowo-cywilny cmentarz w Lubomlu oraz kwaterę żołnierzy 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej na polskim cmentarzu w Rymaczach.

Członkowie Stowarzyszenia kosili trawę, czyścili nagrobki oraz wynosili opadłe gałęzie z drzew. W pracach na nekropolii w Lubomlu wzięli udział: Oleksandr Goc, Włodzimierz Pedycz oraz Tetiana Jagodyniec z synem Arsenem,

uczniem szkoły polskiej w Lubomlu. Pani Tetiana z synem, a także jej córka Tetiana, która jest obecnie uczennicą Zespołu Szkół Rolniczych w Kijanie w województwie lubelskim, uczestniczyli również w porządkowaniu cmentarza w Rymaczach.

Tekst i zdjęcie: Włodzimierz Pedycz, Stowarzyszenie Kultury Polskiej im. Michała Ogińskiego w Lubomlu

Напередодні Дня Конституції 3 травня члени Товариства польської культури імені Міхала Огінського в Любомлі розпочали щорічну акцію прибирання польських цвинтарів на Любомльщині.

На початку травня учасники акції прибрали військово-цивільний цвинтар у Любомлі та місця поховань солдатів 27-ї волинської піхотної дивізії Армії Крайової на польському кладовищі в Римачах.

Члени товариства косили траву, чистили надгробки та збирали опале гілля з дерев. У роботах на кладовищі в Любомлі взяли участь Олександр Гоць, Володимир Педич і Те-

тяна Ягодинець із сином Арсенем, учнем польської школи при ТПК у Любомлі. Пані Тетяна із сином та її донька Тетяна, яка зараз навчається в Комплексі сільськогосподарських шкіл у Кіяхах Люблінського воєводства, також брали участь у прибиранні цвинтаря в Римачах.

Текст і фото: Володимир Педич, Товариство польської культури імені Міхала Огінського в Любомлі

To była super wyprawa

«Majowy świąteczny weekend pokazał, że motocyklową pasję można połączyć z podróżowaniem i wykonaniem dobrej roboty» – pisze na swoim profilu facebookowym Stowarzyszenie «Wołyński Rajd Motocyklowy».

27 kwietnia sześciu motocyklistów ze Stowarzyszenia «Wołyński Rajd Motocyklowy» wyjechało do Ukrainy. Majówkową wyprawę rozpoczęli zapalając znicze na grobie Bogdana Szczerbyka – poległego ukraińskiego żołnierza z Usicz k. Torczyna, którego ostatnią wolą było umieszczenie na grobie polskiej flagi obok ukraińskiej.

Głównym celem wolonariuszy, jak podają we wpisie na swoim profilu, było porządkowanie polskiego cmentarza w Szpanowie.

«Cel został zrealizowany dzięki wspólnej pracy z ukraińskimi wolonariuszami i super organizacji pracy naszych gospodarzy na czele z szefem Szpanowskiej Gminy Mykołą Stolarczukiem, a także Oleksandrem Naboczukiem i Romanem Stasiukiem» – informują wolonariusze WRM. Wspólnie z władzami gminy posadzili na cmentarzu w Szpanowie 50 dębów.

Dodają, że sympatycznym akcentem była wizyta w szkole w Szpanowie i duża radość dzieciaków, którym zafundowali przejażdżki motocyklami.

Członkowie Stowarzyszenia WRM odwiedzili także Klewań i Tajkury, gdzie omówili z przedstawicielami samorządów projekty transgraniczne. «Podobne spotkanie odbyliśmy z zastępcą przewodniczącego Głównego Zarządu Państwową Służbą ds. Sytuacji Nadzwyczajnych w Równem» – zaznaczyli wolonariusze. Przekazali także pomoc humanitarną do Rokitna.

Dalsza trasa wyprawy zawiodła ich do Winnicy, Latyczowa, Szaróweczki, Międzyboża oraz

Lwowa, gdzie odwiedzili Cmentarz Orłąt Lwowskich.

«Dziękujemy ukraińskim partnerom za wspólną pracę i oby udały się przyszłe projekty. Dziękujemy motocyklistom z WRM. To była super wyprawa» – dodali wolonariusze podsumowując swoje krótkie sprawozdanie.

MW

Ce була суперпоїздка

«Травневий святковий вікенд продемонстрував, що любов до мотоциклів можна поєднати із мандрями та виконанням гарної роботи», – пише на своїй Facebook-сторінці товариство «Волинський мотоциклетний рейд».

кування зарослого польського кладовища у Шпанові.

«Мета була реалізована завдяки співпраці з українськими волонтерами та чудовій організації роботи нашими господарями на чолі з керівником Шпанівської об'єднаної територіальної громади Миколою Столярчуком, а також Олександром Набочуком і Романом Стасюком», – інформують волонтери ВМР. Разом із керівництвом громади вони посадили на кладовищі у Шпанові 50 дубів.

Мотоциклісти додають, що приємними акцентами були відвідини ними школи в Шпанові й велика радість дітлахів, яким влаштували катання на мотоциклах.

Члени товариства ВМР побували також у Клевані й Тайкурах, де обговорили з представниками органів місцевого самоврядування транскордонні проекти. «Подібну зустріч ми мали теж із заступником керівника Головного управління ДСНС України в Рівненській області», – зазначають волонтери. Мотоциклісти також передали гуманітарну допомогу в Рокитне.

Подальша траса поїздки завела їх до Вінниці, Летичева, Шаровечки, Меджибожа та Львова, де вони відвідали Меморіал львівських орлят.

«Дякуємо українським партнерам за співпрацю та бажаємо, щоб наші майбутні проекти вдалися. Дякуємо мотоциклістам із ВМР. Це була суперпоїздка», – наголошують волонтери, підсумовуючи свій короткий звіт.

ВМ

Майові свята

2 maja Polacy na całym świecie obchodzą Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej i Dzień Polonii i Polaków za Granicą, a w następnym dniu – Święto Konstytucji 3 Maja. Z tej okazji w polskich organizacjach w Ukrainie zorganizowano uroczystości.

Здобунів

2 maja w Sobotnio-Niedzielnej Szkole Języka Polskiego działającej przy **Towarzystwie Kultury Polskiej Ziemi Zdobunowskiej** odbyła się uroczysta akademicka poświęcona 232. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Uczniowie przygotowali ją pod okiem Małgorzaty Krasowskiej, nauczycielki języka polskiego skierowanej przez ORPEG, i przy wsparciu prezesa TKP Zofii Michalewicz.

Konstytucja 3 Maja to pierwsza w Europie, a druga na świecie, po Konstytucji Stanów Zjednoczonych, Ustawa Rządowa. Była owocem Sejmu Wielkiego (1788–1792), który po pierwszym rozbiórce Rzeczypospolitej podjął próbę naprawy państwa. Majowa Konstytucja znosiła liberum veto, wolną elekcję, dopuszczała mieszczan do udziału w rządzeniu państwem, a chłopów brała w obronę prawa.

Uczniowie przypomnieli atmosferę tamtych czasów, chór zaintonował «Mazurka Dąbrowskiego» i «Poloneza Trzeciego Maja». Zaśpiewano także wzruszające pieśni o Ojczyźnie.

Po części oficjalnej i montażu słowno-muzycznym w wykonaniu uczniów rozpoczął się piknik. Uczestnicy, młodzi i starsi, uczniowie i ich rodziny, chętnie degustowali potrawy i napoje przygotowane specjalnie dla nich oraz brali udział we wspólnym grillowaniu, które zwieńczyło uroczyste spotkanie.

W Polskim Centrum Kultury i Edukacji im. prof. Mieczysława Krąpca w Tarnopolu uroczyste spotkanie zorganizowano 2 maja. Wydarzenie rozpoczęło się od odśpiewania przez wszystkich obecnych polskiego hymnu narodowego. Prezes organizacji, Piotr Fryz, złożył wszystkim życzenia z okazji świąt, a także przypomniał ich historię. Mówił również o symbolicznym

znaczeniu polskich barw narodowych oraz o historii uchwalenia pierwszej polskiej konstytucji, będącej również pierwszym takim dokumentem w Europie.

W spotkaniu wzięli udział członkowie Polskiego Centrum różnych pokoleń: od najstarszej członkini, 91-letniej Stanisławy Dąbrowskiej, do ośmioletniej Alisy Proszki, najmłodszej uczennicy Szkoły Języka Polskiego przy PCKiE, córki członków organizacji.

Wszyscy uczestnicy uroczystości wykonali związany z Konstytucją «Mazurek Trzeciego Maja» oraz zrobili wspólne pamiątkowe zdjęcie.

232. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja uczczono także w Kowlu. 4 maja w Szkole Polskiej przy **Towarzystwie Kultury Polskiej w Kowlu** zgromadzili się uczniowie i członkowie TKP.

Najpierw odśpiewano hymny Polski i Ukrainy. Następnie uczniowie wystąpili z programem artystycznym. Przy wtórce dwóch gitar zaśpiewali polskie piosenki patriotyczne, przedstawili przebieg powstawania drugiej konstytucji na świecie, opowiedzieli o jej twórcach i ostatnim królu Polski oraz recytowali wiersze poświęcone wolności i miłości Ojczyzny.

Potem prezes TKP w Kowlu Anatol Herka wręczył najaktywniejszym uczniom dyplomy z podziękowaniem za całoroczny wkład pracy i udział w konkursach, akademiach i Kółku Polonijnym. Zostały także wręczone słodczyce ufundowane przez nauczycieli Gabrielę Woźniak-Kowalik i Piotra Kowalika.

Na koniec wszyscy zrobili sobie pamiątkowe wspólne zdjęcie i obiecali spotkać się na zakończenie roku szkolnego 2022/2023 pod koniec maja.

Ковель

Травневі свята

2 травня поляки в усьому світі відзначали День прапора Республіки Польща і День Полонії та поляків за кордоном, а наступного дня – свято Конституції 3 травня. Із цієї нагоди польські організації в Україні провели урочисті заходи.

Рівне

2 травня в суботньо-недільній школі польської мови, яка діє при **Товаристві польської культури Здобунівщини**, відбулася урочиста академія, присвячена 232-й річниці прийняття Конституції 3 травня. Учні підготували її під керівництвом Малгожати Красовської, вчительки польської мови, скерованої до Здобунова організацією ORPEG, і за підтримки голови ТПК Софії Михалевич.

Конституція 3 травня – це перший у Європі та другий у світі, після Конституції Сполучених Штатів, Основний закон. Вона була результатом Великого сейму (1788–1792 рр.), який після першого поділу Речі Посполитої зробив спробу оновити державу. Травнева Конституція скасовувала право liberum veto, вільні вибори, допускала міщан до участі в управлінні державою, а селян брала під захист закону.

Учні нагадали атмосферу тієї епохи, хор виконав «Мазурку Домбровського» та «Полонез Третього травня». Співали також зворушливі пісні про Батьківщину.

Після офіційної частини й літературно-музичної композиції у виконанні учнів розпочався пікнік. Учасники, молодші та старші, учні та їхні батьки, охоче смакували стравами та напоями, приготованими спеціально для них, і брали участь у спільному грилюванні, яким завершилася святкова зустріч.

У Польському центрі культури та освіти імені професора Мечислава Кромпця в Тернополі урочисте зібрання провели 2 травня. Захід розпочався гімном Польщі, який заспівали всі присутні. Голова організації Петро Фриз привітав усіх зі святами та нагадав історію їх зачаткування. Розповів також про символічне значення національних кольорів Польщі,

історію прийняття першої польської Конституції, яка одночасно є першим таким документом у Європі.

На зустрічі були присутні члени центру різних поколінь: від найстаршої 91-річної Станіслави Домбровської до восьмирічної Аліси Прошкіної, найменшої учениці суботньої школи з вивчення польської мови.

Усі учасники святкового зібрання виконали пов'язану з Конституцією «Мазурку Третього травня» та зробили пам'ятне фото.

232-гу річницю Конституції 3 травня вшанували й у Ковелі. 4 травня на святковий захід до польської школи при **Товаристві польської культури в Ковелі** завітали учні та члени ТПК.

Спершу пролунали гімни Польщі та України. Потім учні виступили з мистецькою програмою. Під акомпанемент двох гітар вони заспівали польські патріотичні пісні, представили перебіг створення другої у світі Конституції, розповіли про її творців та останнього короля Польщі, а також декламували вірші, присвячені свободі та любові до Батьківщини.

Після цього Анатолій Герка, голова ТПК у Ковелі, вручив найактивнішим учням дипломи, подякувавши їм за старання протягом навчального року, за участь у конкурсах, урочистих академіях і полонійному гуртку. Вони ще отримали солодощі, які фундували вчителі Габрієля та Пьотр Коваліки.

На завершення заходу всі зробили спільне фото на згадку й пообіцяли зустрітись наприкінці травня.

Товариство польської культури імені Тадеуша Костюшка в Луцьку організувало урочистий захід 6 травня. У Польському центрі

Рівне

Товариство Культуры Польской ім. ТADEUSZA KOŚCIUSZKI w ŁUCKU zorganizowało uroczystą akademiю 6 maja. W auli Centrum Polskiego zgrupowali się członkowie TKP ім. ТADEUSZA KOŚCIUSZKI, Wołyńskiego Zjednoczenia Nauczycieli Polonistów Ukrainy ім. Gabrieli Zapolskiej, Stowarzyszenia Lekarzy Polskiego Pochodzenia na Wołyniu oraz Towarzystwa Sztuki Polskiej «Barwy kresowe».

Obecnych powitali презеси і представителі організації полонійних діяючых на Wołyniu. Powołując się на wydarzenia historyczne, konsul Krzysztof Wasilewski z Konsulatu Generalnego RP w Łucku życzył wszystkim odniesienia zwycięstwa і możliwości działania w wolnym państwie.

Część artystyczna została przygotowana przez zespoły TKP ім. ТADEUSZA KOŚCIUSZKI – «Wołyńskie słowiki» і «Wołyńskie Panie». Po zakończeniu koncertu wszyscy zebrani mieli możliwość porozmawiania między sobą przy kawie oraz poczęstunku.

Członkowie **Towarzystwa Kultury Polskiej ім. Władysława Reymonta w Równem** zgrupowali się w siedzibie swojej organizacji 7 maja, aby wspólnie obchodzić 232. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

Na początku odśpiewano hymny narodowe Polski і Ukrainy. Uroczystość otworzył Władysław Bagiński, prezes Towarzystwa, który przywitał gości і licznie zgromadzonych członków TKP, а także podziękował за kontynuowanie pięknej

tradycji organizowania uroczystości trzecioma-jowych.

Następnie zabrzmiała pieśń «Witaj, Majowa Jutrzenko». Uczniowie szkoły sobotnio-niedzielnej języka polskiego przygotowali piękny program słowno-muzyczny, w którym pokazali, jak doszło do uchwalenia w I Rzeczypospolitej Ustawy Rządowej і przedstawili najważniejsze postanowienia Konstytucji, podkreślając jej znaczenie dla narodu polskiego.

Program wzbogacony został о pieśni і wiersze związane tematycznie z uchwaleniem Konstytucji 3 Maja. Salę zdobiło dzieło Jana Matejki «Konstytucja 3 Maja 1791 roku» oraz inne obrazy historyczne.

W uroczystości wziął udział zespół młodzieżowy «Faustyna», którym kieruje Andżelika Fedorowa, zespół wokalnoinstrumentalny «Przyjaźń» pod kierownictwem Walentyny Nazarenko oraz zespół wokalny «Wesoły Wieczór» pod kierownictwem Switłany Gemberg.

Spotkanie upłynęło w miłym nastroju. Po oficjalnej odbyła się nieoficjalna część uroczystości. W dobrych humorach zgromadzeni częstowali się daniami polskiej kuchni: bigosem, upieczonymi kielbaskami oraz innymi smakołykami.

Uroczystości majowe w polskich organizacjach odbyły się dzięki wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Łucku oraz Fundacji Wolność і Demokracja.

Małgorzata Krasowska, Ała Flissak, Wiesław Pisarski, Natalia Ciołyk, Władysław Bagiński

Fot. Olga Jakubczyk, Ała Flissak, Anatol Herka, Natalia Ciołyk, Władysław Bagiński

Тернопіль

зібралися члени Товариства польської культури імені Тадеуша Костюшка, Волинського обласного відділення Спільки вчителів-полоністів України імені Габрієлі Запольської, Волинського товариства лікарів польського походження і Товариства польського мистецтва «Барви рубевів».

Присутніх привітали голови та представники польських організацій, що діють на Волині. Пригадуючи історичні події, консул Кшиштоф Василевський із Генерального консульства Республіки Польща в Луцьку побажав усім перемоги, можливості жити та працювати у вільній державі.

Мистецьку частину підготували ансамблі ТПК імені Тадеуша Костюшка «Волинські соловейки» та «Волинські пані». Після концерту всі присутні мали можливість поспілкуватися за кавою та почастунком.

Члени **Товариства польської культури імені Владислава Реймонта в Рівному** зібралися у приміщенні своєї організації 7 травня, щоб разом вшанувати 232-гу річницю Конституції 3 травня.

На початку заходу пролунали державні гімни Польщі та України. Голова товариства Владислав Багінський привітав гостей та численних членів ТКП і подякував їм за продовження прекрасної традиції проведення святкових заходів 3 травня.

Потім прозвучала пісня «Witaj, Majowa Jutrzenko». Учні суботньо-недільної школи

польської мови підготували спеціальну програму, за допомогою якої показали, як у Першій Речі Посполитій приймали Основний закон, а також представили головні положення Конституції, підкресливши її важливість для польського народу.

Програма була багата на пісні та вірші, тематично пов'язані з прийняттям Конституції 3 травня. Зал товариства прикрашали картина Яна Матеяка «Конституція 3 травня 1791 року» та інші історичні зображення.

До свята долучилися молодіжний ансамбль «Faustyna» під керівництвом Анжеліки Федорової, вокально-інструментальний колектив «Przyjaźń» під керівництвом Валентини Назаренко та вокальний ансамбль «Wesoły Wieczór» під керівництвом Світлани Гемберг.

Зустріч пройшла в приємній атмосфері. Після офіційної частини присутні частувалися стравами польської кухні: бігосом, печеними ковбасками та іншими смаколиками.

Святкові заходи в польських товариствах відбулися за підтримки Генерального консульства РП у Луцьку та фундації «Свобода і демократія».

Malgożata Krasowska, Ała Flissak, Wiesław Pisarski, Natalia Ciołyk, Władysław Bagiński

Foto: Olga Jakubczyk, Ała Flissak, Anatolij Herka, Natalia Ciołyk, Władysław Bagiński

Луцьк

Polonika zajmie się rzeźbami w Hołobach

«Полоніка» займеться скульптурами в Голобах

Instytut Polonika informuje o kolejnym projekcie, który będzie realizować na Wołyniu. Tym razem pracownicy Instytutu przeprowadzą prace konserwatorskie we wsi Hołoby koło Kowla.

W osiedlu typu miejskiego Hołoby, które może poszczycić się sześćsetletnią historią, zachowało się niewiele zabytków przeszłości. Los nie oszczędził pięknego parku, który przylegał do nieistniejącego już pałacu Ronikerów. Na terenie zespołu pałacowo-parkowego zachowały się trzy rzeźby: centralna – Najświętszej Marii Panny oraz boczne – Świętego Antoniego Padewskiego і Świętego Jana Nepomucena. Uważa się, że pochodzą z 1711 r. Stanu rzeźb nie można nazwać zadowalającym, od dawna wymagał profesjonalnej interwencji.

«Naszim ogromnym marzeniem jest przeprowadzenie prac konserwatorskich tych trzech obiektów. Na 2023 r. zaplanowaliśmy realizację tego przedsięwzięcia» – czytamy na profilu facebookowym Poloniki.

Przypominamy, że Narodowy Instytut Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą Polonika prowadzi prace konserwatorskie w Kolegiacie Świętej Trójcy w Olyce. To największy projekt realizowany przez Instytut na Ukrainie. Ponadto na rok 2023 zaplanowane są prace w kilku kolejnych obiektach na Wołyniu, m.in. w katolickiej katedrze Świętych Apostołów Piotra і Pawła w Łucku oraz na polskim cmentarzu w Kiwercach. Prace będą prowadzone w ramach

Programu Strategicznego Ochrona Instytutu Polonika.

Anatol Olich
Fot. profil Instytutu Polonika na Facebooku

Instytut «Полоніка» повідомляє про черговий проєкт, який реалізуватиме на Волині. Цього разу працівники інституту проведуть реставраційні роботи в Голобах на Ковельщині.

існуючого нині палацу Ронікерів. На території палацово-паркового комплексу збереглися три скульптури: центральна – Пресвятої Діви Марії та бічні – Святого Антонія Падуанського і Святого Йоана Непомука. Вважається, що вони встановлені в 1711 р. Стан скульптур не можна назвати задовільним, він давно вимагає фахового втручання.

«Нашою величезною мрією є проведення реставрації цих трьох об'єктів. Реалізацію цих заходів ми запланували на 2023 р.» – повідомляють на Facebook-сторінці «Полоніка».

Нагадаємо, що Національний інститут польської культурної спадщини за кордоном «Полоніка» опікується реставраційними роботами в колегіаті Пресвятої Трійці в Олиці. Це наймасштабніший проєкт, який інститут реалізує в Україні. Крім цього, на 2023 р. організація запланувала роботи ще на кількох об'єктах на Волині, зокрема в кафедральному соборі Святих Апостолів Петра і Павла в Луцьку та на польському кладовищі в Ківерцях. Роботи проведуть у рамках стратегічної програми «Охорона» інституту «Полоніка».

Anatolij Olich
Foto: Facebook-сторінка інституту «Полоніка»

Konstytucja polskiej wolności

Historia to żywiol okrutnej ironii. Niedługo po tym, jak idea republikaństwa osiągnęła w I Rzeczypospolitej pełną dojrzałość, nastąpiło załamanie, a nasza ojczyzna zniknęła z mapy świata.

Ustawa rządu z dnia 3 maja 1791 roku została uchwalona «w chwili, która nas samym sobie zwróciła» – jak czytamy w poprzedzającej Konstytucję Preambule. W burzliwym czasie rozbiorów nasi przodkowie stanęli przed pytaniem o własną tożsamość. Odpowiedź, którą dali, przez dwieście trzydzieści lat nie straciła na aktualności. Jeszcze w XXI wieku określa to, kim jesteśmy.

Nie jesteśmy przecież ani Wschodem Zachodu, ani Zachodem Wschodu. Polska leży w samym sercu Europy. Nie znajdujemy się ani w wymyślonej Europie Wschodniej francuskich filozofów, ani w *Mitteleuropie* niemieckich ministrów. Mamy własną tożsamość, która rozwija się od tysiąca lat. Wiedzieli o tym autorzy Konstytucji 3 maja – nasi ojcowie założyciele – łącząc oryginalną myśl polityczną epoki oświecenia z tradycjami silnie zakorzenionymi w naszej kulturze politycznej już od kilkuset lat.

Demokracja to ustrój ludzi wolnych. Jej dzieje w Polsce sięgają XV wieku. Jak w Anglii istniała Wielka Karta Swobód (1215) oraz *Habeas Corpus Act* (1679), tak w Polsce istniała zasada *Neminem captivabimus* (1433). Te akty prawne przyznawały wolności, które w tamtym czasie nie były znane nigdzie indziej. Polska nie jest «młodą demokracją», lecz jedną z najstarszych demokracji w nowożytnej Europie – starszą siostrą, a nie córką innych demokracji europejskich. I Rzeczpospolita ożywiła tradycje republikańskie, które narodziły się w starożytnym Rzymie.

3 maja 1791 roku Polska stała się kolebką konstytucjonalizmu w Europie kontynentalnej. U schyłku XVIII wieku była wyspą wolności, otoczoną morzem absolutyzmu. Jego wzburzone fale osiągnęły apogeum w XX-wiecznych totalitaryzmach, które zebrały krwawe żniwo. Zarówno totalitaryzm, jak i absolutyzm od zawsze były obce naszej kulturze politycznej.

Jeżeli wraz z chrztem Polski staliśmy się narodem, to 3 maja 1791 roku staliśmy się nim we współczesnym znaczeniu tego słowa. Uchwalona w tamtym dniu Konstytucja jest nie tylko aktem prawnym, dokumentem historycznym, ale również dowodem naszej tożsamości. Tożsamość ta opiera się na trzech podstawach: prawie, wolności i chrześcijaństwie. Tym samym wartościom pragniemy podporządkować nasze życie zbiorowe dzisiaj i jutro.

W Konstytucji 3 maja tkwi prąródło zarówno późniejszego czynu niepodległościowego, jak i idei, z której zrodziła się «Solidarność». Polak jest przede wszystkim człowiekiem wolnym. Nawet w czasach, gdy nasi przodkowie tracili wolność zewnętrzną, w głębi serca zachowali wolność wewnętrzną. Tak było pod zaborami. Tak było też później, gdy na naszą ojczyznę padł złowrogi cień żelaznej kurtyny. Świadomość własnej tożsamości – polskiej, a przez to europejskiej – sprawiła, że wzorzec *homo sovieticus* pozostał obcy dla przytłaczającej większości Polaków.

W historii Polski rok 1791 był to *annus mirabilis*, cudowny rok, który rozpoczął «legalną rewolucję», możliwą jedynie w naszej ojczyźnie. Rewolucję, która dokonała się przez Sejm, nie zaś przez krwawy przewrót polityczny, wojnę domową lub królobójstwo. Możemy być dumni

z naszej historii. Jest ona nie tylko opowieścią o zamierzonej przeszłości, lecz moralnym zobowiązaniem, które wiąże nas po wszystkie czasy.

Wzmacniając fundamenty państwa i prawa, Konstytucja 3 maja chroniła równocześnie wolność jednostki. Wyraźnie odróżniła wolność od samowoli czy też anarchii, której symbolem stało się liberum veto w ostatnim stuleciu istnienia I Rzeczypospolitej. Tylko silne państwo może zapewnić wolność swoim obywatelom. Nie ma zatem wolności bez odpowiedzialności za własne państwo.

Ustawa rządu z 3 maja podzieliła władzę publiczną na prawodawczą, wykonawczą i sądowniczą. Zasadę trójpodziału władz – postulowaną przez Karola Monteskiusza i Johna Locke'a – autorzy Konstytucji uzupełnili zasadą suwerenności narodu, która głosi, że «[w]szelka władza społeczności ludzkiej początek swój bierze z woli narodu». Władza, która nie służy narodowi, traci swoją legitymację. Dotyczy to tak samo władzy prawodawczej i wykonawczej, jak sądowniczej. To ważna lekcja, której udziela nam historia.

Konstytucja 3 maja nie zniosła wprawdzie poddaństwa, lecz utworzyła drogę ku emancypacji ludu. Jeden z jej artykułów tytułuje chłopów już «włościanami», a nie «poddanymi». Gwarantuje zarazem, że każdy, «jak tylko stanie nogą na ziemi polskiej, wolnym jest zupełnie użyć przemysłu swojego, jak i gdzie chce». W naszych dziejach był to moment przełomowy. Do tej pory naród był tożsamy ze szlachtą. U schyłku XVIII wieku polska tożsamość została określona na nowo. Polakiem mógł stać się każdy, kto kochał Polskę i był gotowy dla niej żyć, bez względu na swoje pochodzenie społeczne lub etniczne. Dlatego polski patriotyzm nie ma nic wspólnego z nacjonalizmem w wydaniu niemieckim, który najpotworniejszą postać przybrał w III Rzeszy.

Konstytucja 3 maja potwierdziła również wolność religijną, którą mogli cieszyć się obywatele I Rzeczypospolitej. Już pod koniec XVI w. Polska stała się oazą wolności religijnej w Europie. Demokracja jest tak cenna, ponieważ stanowi jedyny ustrój, w którym człowiek jest obywatelem, a nie poddanym. Pamiętajmy, że idea godności osoby i jej wolności wyrasta z chrześcijańskich korzeni naszej cywilizacji. Nie możemy zapomnieć o wartościach, które przekazuje nam Ewangelia. W przeciwnym razie słowa takie jak «demokracja» i «konstytucja» utracą swo-

Конституція польської свободи

«Історія – це стихія жорстокої іронії. Невдовзі після того, як республіканська ідея досягла повної зрілості в Першій Речі Посполитій, настав крах і наша Батьківщина зникла з карти світу», – пише Матеуш Моравецький, прем'єр-міністр Польщі.

коли наші предки втрачали зовнішню свободу, в глибині душі вони зберегли внутрішню свободу. Так було під гнітом чужинців. Так було й пізніше, коли на нашу Батьківщину впала зловісна тінь залізної зависи. Усвідомлення власної ідентичності – польської, а відтак європейської – означало, що модель *homo sovieticus* залишилася чужою для переважної більшості поляків.

В історії Польщі 1791 р. був *annus mirabilis* – роком дива, який розпочав «legalну революцію», можливу лише на нашій Батьківщині. Ця революція була зроблена Сеймом, а не кривавим політичним переворотом, громадянською війною чи вбивством монарха. Ми можемо

Основний закон було прийнято 3 травня 1791 р., «у момент, який повернув нас самим собі». Про це написано у преамбулі до Конституції 3 травня. У буремний час поділів перед нашими предками постало питання власної ідентичності. Відповідь, яку вони дали, не втрачає своєї актуальності вже 230 років. Навіть у XXI ст. вона визначає, ким ми є.

Ми не є ані Сходом Заходу, ані Заходом Сходу. Польща лежить у самісінькому серці Європи. Ми не перебуваємо ані в уявній Східній Європі французьких філософів, ані в *Mitteleuropa* німецьких міністрів. Ми маємо власну ідентичність, яка розвивається тисячу років. Про це знали автори Конституції 3 травня, наші батьки-засновники, які поєднали оригінальну політичну думку епохи Просвітництва з традиціями, які міцно вкорінилися в нашій політичній культурі.

Демократія – це лад вільних людей. Її історія в Польщі сягає XV ст. Подібно до того, як в Англії існували Велика хартія вольностей (1215 р.) і закон *Habeas Corpus Act* (1679 р.), у Польщі діяв принцип *Neminem captivabimus* (1433 р.). Ці правові акти надавали свободи, які в ті часи не були відомі більше ніде. Польща – не «молода демократія», а одна з найстарших демократій сучасної Європи, вона – старша сестра, а не дочка інших європейських демократій. Перша Річ Посполита відродила республіканські традиції, які зародилися у древньому Римі.

3 травня 1791 р. Польща стала колыскою конституціоналізму в континентальній Європі. Наприкінці XVIII ст. вона була островом свободи, оточеним морем абсолютизму. Його бурхливі хвилі досягли свого апогею в тоталітаризмах XX ст., які зібрали кривавий урожай. І тоталітаризм, і абсолютизм завжди були чужі нашій політичній культурі.

Якщо з хрещенням Польщі ми стали народом, то 3 травня 1791 р. ми стали ним у сучасному розумінні цього слова. Прийнята цього дня Конституція – це не лише правовий акт, історичний документ, а й свідчення нашої ідентичності. Ця ідентичність базується на трьох основах: праві, свободі та християнстві. Саме цим цінностям ми хочемо підпорядковувати наше спільне життя сьогодні та завтра.

Конституція 3 травня слугує першоджерелом і боротьби за незалежність у 1914–1921 рр., і ідеї, з якої народилася «Solidarność». Поляк – це передусім вільна людина. Навіть у часи,

пишатися нашою історією. Вона – не лише розповідь про далеке минуле, а й наш моральний обов'язок на всі часи.

Укріплюючи фундаменти держави і права, Конституція 3 травня водночас захищала свободу індивідуума. Вона чітко відрізняла свободу від свавілля чи анархії, символом якої стало *liberum veto* в останньому столітті існування Першої Речі Посполитої. Тільки сильна держава може забезпечити свободу своїх громадян. Тож немає свободи без відповідальності за власну державу.

Основний закон від 3 травня поділив державну владу на законодавчу, виконавчу та судову. Принцип поділу влади, постульований Шарлем Монтеск'є та Джоном Локком, автори Конституції доповнили принципом національного суверенітету, який стверджує, що «будь-яка влада людської спільноти бере свій початок із волі народу». Влада, яка не служить народу, втрачає свою легітимність. Це стосується і законодавчої, і виконавчої влади, і судової. Це важливий урок, який нам дає історія.

Конституція 3 травня насправді не скасувала кріпацтво, але проклала шлях до емансипації народу. Одна з її статей уже називає мешканців села «селянами», а не «кріпаками». Водночас вона гарантує, що кожен, «як тільки ступить на польську землю, цілком вільний використовувати своє ремесло, як і де хоче». Це був переломний момент у нашій історії. Досі народ був залежний від шляхти. Наприкінці XVIII ст. польська ідентичність була переосмислена. Поляком міг стати кожен, хто любив Польщу і був готовий жити для неї, незалежно від свого соціального чи етнічного походження. Тому польський патріотизм не має нічого спільного з націоналізмом у німецькій версії, який набув найпотворнішої форми в Третью Рейху.

Конституція 3 травня також підтвердила свободу віросповідання, яку мали громадяни Першої Речі Посполитої. Вже наприкінці XVI ст. Польща стала оазисом релігійної свободи в Європі. Демократія така цінна, тому що це єдина система, в якій людина є громадянином, а не поданим. Пам'ятаймо, що ідея гідності людини та її свободи виростає із християнського коріння нашої цивілізації. Ми не повинні забувати про цінності, які передає нам Євангеліє. Інакше такі слова, як «демократія» та «конституція», втрачать своє значення, перетворюючись на порожні гасла, які знаходять

je znaczenie, stając się pustymi hasłami, które znajdują fałszywych obrońców. O tym również uczą nas polscy ojcowie założyciele.

Niedługo potem nasza historia straciła swoją ciągłość, a Polska przestała istnieć. Jedno z hasel, które niosły się po Warszawie w przededniu wspaniałej rewolucji 3 maja, brzmiało: «jeżeli szlachectwo jest uszczęśliwieniem narodu, nobilitujmy cały naród». W istocie wyrażało ono śmiałe marzenie o powszechnym prawie wyborczym, o które społeczeństwa na całym świecie miały walczyć w XIX i XX wieku. Polska znajdowała się w awangardzie wolności. Ten polski sen został jednak gwałtownie przerwany przez absolutystyczne mocarstwa, które rosły w siłę na Wschodzie i Zachodzie.

24 lutego 2022 roku przypomniał nam, że wolność nie jest dana raz na zawsze. «Ceną wolności jest nieustanne czuwanie – wszędzie», rzekł Thomas Jefferson, jeden z ojców założycieli Stanów Zjednoczonych. Stawką w wojnie, która toczy się za wschodnią granicą naszej ojczyzny, jest nie tylko nasza wolność, ale i tożsamość. To, czy wciąż będziemy Polakami, gdy upłynie kolejnych dwieście trzydzieści, a nawet tysiąc lat.

Losy Konstytucji 3 maja dają nam jeszcze jedną lekcję. Tylko państwo narodowe – a nie ponadpaństwowa federacja – może być rzetel-

nym gwarantem wolności dla swoich obywateli. Gdy Polska zniknęła z mapy, straciliśmy naszą wolność, a odzyskaliśmy ją dopiero wraz z niepodległością. Czym byłaby Europa bez tworzących ją narodów? Europa będzie istnieć tylko wtedy, gdy przetrwają jej narody. Jedynie jako wspólnota solidarnych państw narodowych, które nawzajem szanują swoją odrębność, Unia Europejska zachowa polityczną i moralną siłę, by stawić czoła imperializmowi Rosji i jej «czernym carom». A czekają nas również inne wyzwania. Układ sił na świecie może zmienić się na naszych oczach. Zwłaszcza w tak niespokojnych czasach musimy świadomie i odpowiedzialnie kształtować własną przyszłość.

To właśnie dziedzictwo Konstytucji 3 maja, o którym nigdy nie możemy zapomnieć.

Mateusz Morawiecki,
Premier Rzeczypospolitej Polskiej
Źródło: dlapolonii.pl

Tekst publikowany wspólnie z polskim miesięcznikiem «Wszystko co Najważniejsze» w projekcie historycznym z Instytutem Pamięci Narodowej i Polską Fundacją Narodową.

Na zdjęciu: Obraz Jana Matejki «Konstytucja 3 Maja 1791 roku». Public domain.

fałszywych захисників. Цьому також вчать нас польські батьки-засновники.

Невдовзі після прийняття Конституції наша історія втратила свою тяглість, а Польща перестала існувати. Одне з гасел, які поширювала Варшава напередодні прекрасної революції 3 травня, проголошувало: «Якщо шляхетство ошчасливиє народ, зробимо шляхтою весь народ». У своїй суті воно висловлювало сміливу мрію про загальне виборче право, за яке громадянська у всьому світі мала боротися в XIX та XX ст. Польща була в авангарді свободи. Однак цю польську мрію різко перервали абсолютистські імперії, які укріплювалися на Сході та Заході.

24 лютого 2022 р. нагадало нам, що свобода не дається раз і назавжди. «Ціна свободи – це постійна пильність, усюди», – сказав Томас Джефферсон, один із батьків-засновників Сполучених Штатів. Ставкою у війні, яка триває за східним кордоном нашої Батьківщини, є не лише наша свобода, але й ідентичність – те, чи ми будемо надалі поляками, коли минуть чергові двісті тридцять чи навіть тисяча років.

Доля Конституції 3 травня дає нам ще один урок. Лише національна держава, а не понаддержавна федерація, може бути надійним гарантом свободи для своїх громадян. Коли

Польща зникла з карти світу, ми втратили свободу, а повернули її лише з незалежністю. Якою була б Європа без тих націй, із яких вона складається? Європа існуватиме лише тоді, коли виживуть її народи. Тільки як спільнота солідарних національних держав, які поважають окремішність одна одної, Європейський Союз збереже політичну та моральну силу, щоби протистояти імперіалізму Росії та її «червоним царям». А попереду на нас чекають також інші виклики. Баланс сил у світі може змінитися на наших очах. Особливо в такі неспокійні часи ми повинні свідомо та відповідально формувати власне майбутнє.

Саме це спадщина Конституції 3 травня, про яку ми ніколи не повинні забувати.

Матеуш Моравецький,
прем'єр-міністр Польщі
Джерело: dlapolonii.pl

Текст публікується спільно з польським місячником «Wszystko co Najważniejsze» в історичному проєкті з Інститутом національної пам'яті та Польським національним фондом.

На фото: Картина Яна Матейки «Конституція 3 травня 1791 р.» Public domain.

Nowa Odznaka za Zasługi dla Polonii i Polaków za granicą

Нова відзнака за заслуги

перед Полонією та поляками за кордоном

Z inicjatywy Pełnomocnika Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą Polacy mieszkający poza granicami kraju mają własne wyróżnienie. W Dzienniku Ustaw (Dz.U. 2023 poz. 814) zostało opublikowane Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia br. w sprawie ustanowienia Odznaki Honorowej za Zasługi dla Polonii i Polaków za Granicą, ustalenia wzoru, zasad i trybu nadawania oraz noszenia. To historyczny dzień dla Rodaków na całym świecie.

Konkurs na opracowanie projektu Odznaki został ogłoszony przez Ministra Dziedziczaka 27 czerwca 2022 r., decyzja o wyłonieniu laureatów oraz zwycięskiego projektu zapadła 23 listopada w oparciu o rekomendacje powołanej w tym celu kapituły konkursu. Wybrany został projekt Pani Dobrochny Surajewskiej, absolwentki Wydziału Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, artystki niezwykle cenionej za projekty medali, numizmatów, monet obiegowych, kolekcjonerskich oraz inwestycyjnych.

Odznakę stanowi medal o kształcie sugerującym kontury Polski w postaci kwiatów dwóch róż – białej i czerwonej z nałożonym pośrodku srebrnym wizerunkiem orła. Róże wyrażają wdzięczność, szacunek i pamięć. Na odwrotnej stronie umieszczono napis «Zasłużony dla Polonii i Polaków za Granicą».

Ustanowienie odznaki jest zadośćuczynieniem wobec ponad 20-milionowej rzeszy Polaków oraz osób polskiego pochodzenia żyjących poza granicami Polski. Osoby te, często zmuszone do emigracji wbrew swojej woli lub do zamieszkania w innym państwie ze względu na niezależne od nich zmiany granic, od wieków są niezmiennie zaangażowane w utrzymywanie polskości na całym świecie. Czynią to przez: umacnianie polskiej tożsamości narodowej oraz wiedzy o Polsce wśród Polonii i Polaków za granicą, nauczanie języka polskiego i w języku polskim dzieci i młodzieży polonijnej, wspieranie środowisk polonijnych w szerzeniu wiedzy oraz dbaniu o dobre imię Rzeczypospolitej Polskiej, aktywizację środowisk polonijnych na rzecz budowania propolskiego lobby za granicą, ochronę oraz popularyzację polskiego dziedzictwa kulturowego (zarówno materialnego, jak i niematerialnego), a także wzmacnianie więzi społeczności polonijnej i polskiej zamieszkałej za granicą, z Ojczyzną. Wspieranie tych działań nigdy dotąd nie było uhonorowane jako wartość sama w sobie. Ustanowienie Odznaki uzupełnia tę lukę.

Odznaka może być nadawana obywatelom polskim, cudzoziemcom oraz krajowym i zagranicznym osobom prawnym lub jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej. Nadaje ją Prezes Rady Ministrów z własnej inicjatywy lub na wniosek Pełnomocnika Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą, posłów, senatorów, ministrów, kierowników urzędów centralnych, a także kierowników placówek zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej. O zasadności nadania Odznaki rozstrzyga Prezes Rady Ministrów.

Pierwsze odznaki honorowe za Zasługi dla Polonii i Polaków za Granicą zostały wręczone przez premiera Mateusza Morawieckiego podczas uroczystości otwarcia Domu Kultury Polskiej w Wilnie 2 maja, w Dniu Święta Polonii i Polaków za Granicą.

Źródło: gov.pl

Z inicjatywy urzędowego upoważnionego z pytań Polonii i Polaków za granicą polacy, які живуть за межами Польщі, матимуть власну відзнаку. У «Віснику законів» (Dz. U. 2023, poz. 814) опублікували Наказ Ради міністрів від 26 квітня поточного року у справі встановлення Почесної відznaki за заслуги перед Полонією та поляками за кордоном, затвердження зразка, правил і способу нагородження та носіння. Це історичний день для поляків у всьому світі.

Установлення відznaki – це відповідь на запит понад 20 млн поляків та осіб польського походження, які проживають за межами Польщі. Ці люди, які часто емігрували не з власної волі або оселилися в іншій країні через незалежні від них зміни кордонів, протягом століть незмінно брали участь у збереженні польської ідентичності в усьому світі. Ось основні напрямки їхньої діяльності: укріплення польської національної ідентичності та знань про Польщу серед Полонії та поляків за кордоном, навчання польської мови дітей та молоді польського походження, підтримка польських кіл у популяризації знань та піклуванні про добре ім'я Республіки Польща, активізація полонійних кіл у створенні пропольського лобі за кордоном, охорона та популяризація польської культурної спадщини (і матеріальної, і нематеріальної), а також зміцнення зв'язків польської спільноти, що проживає за кордоном, із Батьківщиною. Підтримка перерахованих видів діяльності ніколи досі не була пошанована як цінність сама по собі. Заснування відznaki заповнює цю прогалину.

Конкурс на розробку проекту відznaki оголосив міністр Ян Дзедзічак 27 червня 2022 р. Рішення щодо відбору лауреатів та проєкту-переможця було прийнято 23 листопада на підставі рекомендацій скликаного із цієї метою капітулу конкурсу. Він обрав проєкт Доброхни Сураєвської, випускниці факультету скульптури Академії образотворчих мистецтв у Гданську, мисткині, проєкти медалей, нумізматичних виробів, тиражних, колекційних та інвестиційних монет якої цінують дуже високо.

Відznaka становить собою медаль у формі, яка наслідує контури Польщі у вигляді двох розквітлених троянд, білої та червоної, з розташованим посередині посрібленим зображенням орла. Троянди символізують удачність, пошану та пам'ять. На реверсі вміщено напис: «За заслуги перед Полонією та поляками за кордоном».

Цією відznakoю можуть нагороджувати польських громадян, іноземців, вітчизняних і закордонних юридичних осіб, а також організації, які не мають статусу юридичної особи. Її надає голова Ради міністрів із власної ініціативи або за поданням урядового уповноваженого з питань Полонії та поляків за кордоном, депутатів Сейму, senatorів, ministrów, керівників центральних органів, очільників закордонних установ Республіки Польща. Рішення про нагородження відznakoю приймає голова Ради міністрів.

Перші Почесні відznaki за заслуги перед Полонією та поляками за кордоном вручив прем'єр-міністр Матеуш Моравецький під час відкриття Будинку польської культури у Вільнюсі 2 травня, в День Полонії і поляків за кордоном.

Джерело: gov.pl

«Albo pracujemy wspólnie, albo przegrywamy» – wolontariusze z Łucka

«Ми або спільно працюємо, або програли», – луцькі волонтери

3 maja w Wołyńskiej Obwodowej Bibliotece dla Młodzieży odbyło się spotkanie z wolontariuszami z Łucka: Olgą Walanik oraz Serhijem i Olgą Bałyckimi. Było to już drugie wydarzenie w ramach projektu «Wolontariusze. Znanе i nieznanе historie» realizowanego przez bibliotekę oraz Wydział Młodzieży i Sportu Łuckiej Rady Miejskiej.

W ramach projektu «Wolontariusze. Znanе i nieznanе historie» organizatorzy tworzą platformę, dzięki której wolontariusze mogą opowiedzieć o swoich doświadczeniach, motywacji, osiągnięciach i wyzwaniach, z jakimi przyszło im się zmierzyć.

Uczestnicy spotkań mają okazję do poszerzenia swojej wiedzy o specyfice działalności organizacji wolontariackich oraz o tym, jak mogą pomóc swojemu miastu lub społeczności. Za każdym razem wybierany jest jeden z obszarów dyskusji: pomoc Siłom Zbrojnym Ukrainy, pomoc osobom wewnątrznie przesiedlonym, wolontariat artystyczny, opieka nad zwierzętami itp.

Tematem spotkania, które odbyło się 3 maja, była pomoc dla Sił Zbrojnych Ukrainy. Opowiedzieli o niej Olga Walanik, kierownik centrum wolontariackiego «Hangar», koordynatorka Centrum Gotowości Cywilnej w Łucku, oraz Serhij i Olga Bałyccy, założyciele centrum wolontariackiego «Serce Patrioty».

«Wszystko zaczęło się, gdy poczułam w sercu zew, że jestem gotowa walczyć o swój kraj na różnych poziomach, m.in. politycznym, społecznym i wolontariackim» – powiedziała Olga Walanik. Początki jej działalności wolontariackiej sięgają 2013 r., czyli okresu Majdanu. «Wtedy tu, w Łucku, starałam się pomagać w każdy możliwy sposób» – dodała.

Po 24 lutego 2022 r. Olha Walanik i jej koledzy otworzyli sztab wolontariacki «Hangar» na bazie przestrzeni artystycznej teatru «Harmyder». Od samego początku «Hangar» zajmuje się ważnymi rzeczami, których potrzebuje wojsko.

Serhij Bałycki również rozpoczął działalność wolontariacką w 2013 r. Dziś założone przez niego centrum wolontariackie «Serce Patrioty» aktywnie pomaga wojsku, dostarczając samochody, drony i termowizory, które Serhij sam przywozi na linię frontu.

«W tej chwili zawieziemy cztery pojazdy naszej 100 Brygadzie Obrony Terytorialnej. Skupiamy się głównie na sprzęcie, żołnierze rzadko proszą nas o jedzenie czy odzież. Teraz najważniejsze są samochody i drony» – powiedział.

Omawiając temat pomocy, Serhij wspominał również o zagranicznych partnerach, którzy udzielają wsparcia materialnego ukraińskiej armii.

«Mieliśmy około dziesięciu wyjazdów do Warszawy, gdzie otrzymywaliśmy sprzęt medyczny i nie tylko. Przekazaliśmy go do szpitali w obwodzie wołyńskim, gdzie leczą się ranni żołnierze. Zaczynając od 2018 r. pomoc humanitarną w dziedzinie medycyny, która przyszła ze Szwajcarii i Polski, przekazaliśmy do szpitali w Rożyszczach oraz Turzysku, a także klinik onkologicznych» – powiedział.

Na zakończenie organizatorzy wydarzenia wezwali wszystkich do włączania się w projekty wolontariackie i organizowane przez nich zbiórki. Ich apel powtórzyła Olga Walanik, która podkreśliła znaczenie pomocy świadczonej przez wolontariuszy i wszystkich, którzy przyłączają się do organizowanych przez nich akcji: «Albo pracujemy wspólnie, albo przegrywamy».

Tekst i zdjęcie: Oleksandra Panasiuk

3 травня у Волинській обласній бібліотеці для юнацтва відбулася зустріч із волонтерами з Луцька Ольгою Валянік та Сергієм і Ольгою Балицькими. Це вже другий захід у рамках проекту «Волонтери. Відомі та невідомі історії», який книгозбірня реалізує спільно з департаментом молоді та спорту Луцької міської ради.

«Усе почалося тоді, коли я відчула в душі поклик, що за свою країну я готова боротися на різних рівнях, зокрема на політичному, соціальному й волонтерському», – зазначила Ольга Валянік. Старт її волонтерської діяльності сягає 2013 р., тобто часів Майдану. «Тоді тут, у Луцьку, я намагалася допомогати всім, чим необхідно», – додала вона.

Після 24 лютого 2022 р. Ольга Валянік зі своїми колегами відкрила волонтерський штаб «Ангар» на базі мистецького простору театру «Гармидер». Від самого початку «Ангар» збирає стратегічні речі, потрібні військовослужбовцям.

Сергій Балицький теж почав займатися волонтерською діяльністю ще у 2013 р. Нині заснований ним волонтерський центр «Серце патріота» активно допомагає військовим автівками, дронами та тепловізорами, які Сергій сам відвозить на лінію фронту.

«Зараз ми візьмемо чотири автомобілі нашої 100-ї окремії бригаді територіальної оборони. Акцент переважно робимо на техніці. Продуктів харчування та одягу практично не запитують. Зараз основне – автомобілі та дрони», – сказав він.

Обговорюючи тему допомоги, Сергій згадав про іноземних партнерів, які надають матеріальну підтримку українському війську.

«У нас було приблизно десять поїздок у Варшаву, де нам давали медичне обладнання та іншу допомогу. Вантажі ми доставляли шпиталю у Волинській області, в яких лікують поранених військових. Починаючи з 2018 р., усю гуманітарну допомогу у сфері медицини, яка йшла з Швейцарії та Польщі, ми розподіляли в Рожище, Турійськ та онкодиспансери», – розповів він.

Підсумовуючи, організатори заходу закликали всіх приєднуватися до волонтерських проектів та зборів. Їхній заклик підтримала Ольга Валянік, підкреслюючи важливість допомоги, яку надають волонтери та всі, хто долучається до організованих ними акцій: «Ми або спільно працюємо, або програли».

Текст і фото: Oleksandra Panasiuk

6 maja br. w Łucku pożegnano Stanisława Domalewskiego – żołnierza Sił Zbrojnych Ukrainy polskiej narodowości, który zmarł w szpitalu na skutek obrażeń odniesionych na wojnie rosyjsko-ukraińskiej. Z żalem żegnamy człowieka odważnego, który walcząc o swój kraj złożył w ofierze to, co najcenniejsze – życie. Prosimy Rodzinę oraz przyjaciół o przyjęcie kondolencji, wyrazów naszego najgłębszego szacunku i współczucia.

Wieczna pamięć bohaterowi!

Sławomir Misiak,
Konsul Generalny RP w Łucku wraz ze Współpracownikami

Z wielkim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci Stanisława Domalewskiego – żołnierza Sił Zbrojnych Ukrainy, Polaka z Łucka pochodzącego z rodziny wielce zasłużonej dla parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Łucku.

Składamy najszczerze kondolencje Rodzinie i Bliskim.

Redakcja Monitora Wołyńskiego

Marcin Świetlicki – uciekinier i poszukiwacz literackich przygód

Марцін Светлицький – утікач і шукач літературних пригод

Marcin Świetlicki urodził się w Krakowie. Debiutował na łamach czasopism «Na przełaj» i «Radar». Jest przede wszystkim poetą, ale też powieściopisarzem i wokalistą zespołu «Świetliki». Wydał wiele tomików poezji, powieści kryminalne «Dwanaście», «Trzy-naście» i «Jedenaście», prozę poetycką, albumy płytowe i mini albumy. Na Facebooku prowadzi stronę Marcin Świetlicki INFO.

Марцін Светлицький народився у Кракові. Дебютував на шпальтах часописів «Na przełaj» i «Radar». Насамперед поет, а ще романіст і вокаліст групи «Світляки». Видав багато збірок віршів, детективні романи «Дванадцять», «Тринадцять» i «Одинадцять», поетичну прозу, музичні диски й мініальбоми. На Facebook веде сторінку Marcin Świetlicki INFO.

Dorastał w latach 80., kiedy jego pokolenie naturalną kolejną losów buntowało się przeciw światu dorosłych i schematom zastanym w życiu i w literaturze. Czas, miejsce i spłot wydarzeń określiły to, czym się zajmuje i kim jest.

Zadebiutował w 1992 r. tomikiem poezji «Zimne kraje». Krytycy zaszufladkowali go do tak zwanego pokolenia bruLionu. Przy czasopiśmie «bruLion» skupili się poeci urodzeni około 1960 r. Wśród nich był Świetlicki. Połączył ich bunt, niechęć wobec tradycji martyrologii, skandal, prowokacja, indywidualizm, szukanie nowych środków wyrazu. Nie stworzyli zwartej grupy, każdy z nich poszedł własną drogą, ale wszyscy znaleźli swoje środki literackie, aby przedstawić świat, który po 1989 r. znowu się gwałtownie zmienił. Mówi się, że najważniejszym polskim poetą przełomu wieków jest właśnie Marcin Świetlicki. Od początku swojego pisania do dziś skutecznie ucieka przed zaszufladkowaniem.

Jak powiedział w jednym z wywiadów, bycie poetą określiło go na całe życie. Jego widzenie ludzi, świata, zbiorowisk ludzkich stłoczonych w miastach, krystalizowało się przez poezję, potem przez piosenki, które wykonywał na scenie z różnymi zespołami i solistami, a także w prozie oraz w rysunkach.

Co stanowi o sile poezji Świetlickiego? Przede wszystkim język, który został wzięty z naszego dnia codziennego. Jest takim, jakim poeta słyszy go wokół, nie jest w żadnym wypadku moralizatorski, sztuczny i koturnowy. Następną cechą poezji twórcy «Zimnych krajów» jest rytmizacja, co wiąże się z wykonywaniem jego wierszy w formie piosenek na scenie. W wielu utworach znajdziemy także powtarzane w danym wierszu wersy, tak jakby poeta chciał podkreślić ich ważność i utrwalić w pamięci czytelnika. Powtarzają się też motywy: ciemne okulary, papierosy, alkohol, podmiot liryczny zagubiony w mieście, poczucie zagrożenia, lęku i wyobcowania. Zapewne z jego zamiłowania do powieści kryminalnych, szczególnie autorstwa Raymonda Chandlera, w jego poezji znajdujemy takie słowa: rewolwer, nóż, zabijając, trup. Jest w niej także dużo chłodu, nocy, przemijania i śmierci.

Świetlicki nie lubił i nie lubi patosu. Woli ironię i autoironię, żart, śmiech i wskazywanie na absurdalność rzeczywistości. Jego twórczość to ciągle poszukiwanie i ucieczki w różne strony literatury. Poeta jest nonkonformistą, nie godzi się na układy z ludźmi i światem. Przyjmuje postawę heroiczną wobec rzeczywistości, która jawi mu się często jako absurdalna, ale ten heroizm jest wyrażony językiem potocznym, często zbrutalizowanym, a nawet zwulgaryzowanym. Świat i człowiek zostają opisane przez najzwyklejsze codzienne czynności. W twórczości Świetlickiego prawdą jest podkreślanie obecności poezji we wszystkich aspektach naszego życia jak i dowodzenie, że wszystkie aspekty naszego życia są obecne w jego poezji.

Świetlicki jako dziennikarz pracował w redakcji «Tygodnika Powszechnego». Był tam korektorem. Z tego okresu pochodzi książka napisana wspólnie przez niego i Grzegorza Dyducha zatytułowana «Katecheci i frustraci» wydana pod pseudonimem Marianna G. Świeduchowska, w której w ironiczny sposób opisuje siebie i środowisko skupione wokół tygodnika.

W latach 2000–2003 wspólnie z Grzegorzem Dyduchem prowadził program telewizyjny «Pegaz» poświęcony kulturze. Zagrał także w dwóch filmach: «Małżowina» Wojciecha Smarzowskiego z 1998 r. o pisarzu, który wynajmuje stare mieszkanie w Krakowie, aby napisać drugą swoją książ-

kę, i «Anioł w Krakowie» w reżyserii Artura Więcka z 2002 r. o niepoprawnym Aniele Giordano, który za złe zachowanie zostaje skazany na pobyt na Ziemi i codzienne wykonywanie jednego dobrego uczynku.

Jako wokalista i melorecytator o zachrypniętym głosie od 1992 r. występuje z zespołem «Świetliki». Jest autorem większości tekstów grupy. Grzegorz Dyduch gra zaś w zespole na gitarze basowej, barytonowej i na kontrabasie. Krytycy muzyczni zaliczają «Świetliki» do grona zespołów alternatywnych. Grupa powstała w 1992 r., aby stworzyć muzyczną oprawę specjalnie dla wierszy poety.

«Trzeba się śmiać. Strach śmiechem przezycięzać» – twierdzi Marcin Świetlicki w jednym z wywiadów. Swoją twórczością, zachowaniem, sytuuje siebie na marginesie życia literackiego. Jest wiecznym outsiderem. Nie pisze, aby pocieszać nas, lecz by prowokować do myślenia, niepokoić i drażnić. Mówi się, że Świetlicki się kończy, on sam ciągle wyrusza na ostatnią, poże-gnalną trasę ze «Świetlikami», ale miejmy nadzieję, że jeszcze przeczytamy niejedną wiersz i wiele cennych fraz o naszym życiu, mieście, popkulturze i polityce. Krytyk literacki Piotr Śliwiński napisał w «Tygodniku Powszechnym» w 2015 r.: «On jest poetą religijnym (...), któremu zależy na tym, by znaleźć dowód na istnienie oraz istnieć jako dowód».

Warto sięgnąć po jego wiersze, powieści, posłuchać «Świetlików», przeczytać autobiografię «Nieprzysiadalność», wsłuchać się w słowa piosenki «Finlandia» z 2005 r., która kończy się, niestety, ponuro i proroczco: «Nad horyzontem błyska się i słycać szcęk żelaza».

Wiesław Pisarski,
nauczyciel języka polskiego
skierowany do Kowla przez ORPEG

Na zdjęciu: Marcin Świetlicki otrzymuje Nagrodę Literacką Gdynia, 2009 r. Autor: Nagroda literacka gdynia; fot. Patryk Lewandowski – Praca własna, CC BY-SA 3.0.

Wін зростав у 80-ті рр. Його покоління, що цілком природно, бунтувало проти світу дорослих і тих шаблонів, які вони застали в житті та літературі. Час, місце і сплетіння подій визначили те, чим він займається і ким є.

Светлицький дебютував у 1992 р. збіркою поезій «Холодні країни». Критики віднесли його до так званого покоління bruLion. Навколо польського часопису «bruLion» згуртувалися поети, які народилися близько 1960 р. Був серед них і Светлицький. Авторів об'єднувало бунтарство, несприйняття традиції мучеництва, скандальність, провокації, індивідуалізм, пошуки нових засобів вираження. Митці не об'єдналися в тісну групу, кожен пішов своїм шляхом, але всі знайшли власні літературні засоби зображення світу, який після 1989 р. знову кардинально змінився. Вважають, що найбільш визначальним польським поетом зламу століть є саме Марцін Светлицький. Від початку своєї творчості й донині він вдало уникає ярликів.

Як сказав герой нашого тексту в одному з інтерв'ю, бути поетом стало основою всього його життя. Його бачення людей, світу, населення, запханого в міста, кристалізувалося завдяки поезії, потім – завдяки пісням, які він виконував на сцені з різними колективами і співаками, а також у прозі та малюнку.

Що визначає потужність поезії Светлицького? Передусім мова, яку він узяв із нашої повсякденності. Вона така, якою поет її чує довкола себе. Це мова в жодному випадку не моралізаторська, штучна чи помпезна. Наступною рисою поезії автора «Холодних країн» є ритмічність, яка пов'язана з виконанням його віршів у формі пісень зі сцени. У багатьох віршах ми знайдемо повторення певних рядків, ніби поет хотів підкреслити їх важливість і закарбувати в пам'яті читача. Повторюються й мотиви: темні окуляри, сигарети, алкоголь, ліричний герой, загублений у місті, відчуття загрози, страху та відчуження. Ймовірно, через любов до детективних романів, особливо до написаних Реймондом Чандлером, у його

поезії ми знайдемо слова, як-от револьвер, ніж, убити, труп. Також у ній багато холоду, ночі, минушості та смерті.

Светлицький не любить пафосу. Він надає перевагу іронії та самоіронії, сміху та полюбляє вказувати на абсурди дійсності. Його творчість – постійний пошук і втеча в різні літературні напрями. Поет – nonkonformist. Він не погоджується на домовленості з людьми і світом. Він займає героїчну позицію щодо дійсності, яка часто здається йому абсурдною. Цей героїзм він виражає поточною, часто брутальною й навіть вульгаризованою мовою. Світ і людину описує через звичайнісінькі повсякденні події. У творчості Светлицького істиною є підкреслення присутності поезії в усіх аспектах нашого життя, а також доведення, що всі аспекти нашого буття присутні у віршах.

Светлицький працював журналістом у редакції газети «Tygodnik Powszechny», був теж коректором. У цей період з'явилася книга «Katecheci i rozczarowani», написана спільно з Гжегожем Дидуком і видана під псевдонімом Маріанна Г. Сведуховська. У ній автори іронічно описали себе та середовище довкола тижневика.

У 2000–2003 рр. разом із тим же Гжегожем Дидуком Светлицький вів телевізійну програму «Пегас», присвячену культурі. Зіграв у двох фільмах: «Раковині» Войцеха Смажовського (1998 р.) про письменника, який знімає стару квартиру в Кракові, щоб написати свою другу книжку, та «Ангел у Кракові» Артура Венцека (2022 р.) про невинного ангела Джордано, якого за погано поведінку зіслали на землю, де він має щодня виконувати по одному доброму вчинку.

Із 1992 р. як вокаліст виступав із гуртом «Світляки», декламував своїм хрипким голосом тексти під музику. Є автором більшості текстів гурту. А Гжегож Дидух грав в ансамблі на бас-гітарі, баритон-гітарі та контрабасі. Музичні критики зараховують «Світляків» до альтернативного стилю. Група виникла в 1992 р. для створення музичного обрамлення для віршів поета.

«Треба сміятися. Перемагати страх сміхом», – стверджував Марцін Светлицький в одному з інтерв'ю. Своєю творчістю та поведінкою він ставить себе на узбіччі літературного життя. Він – вічний аутсайдер. Пише не для того, щоб утішити нас, а щоб непокоїти й драгувати, спонукати нас думати. Подейкують, що Светлицький вичерпується, він постійно вирушає в останній прощальний тур зі «Світляками». Але будемо сподіватися, що прочитаємо ще не один новий вірш і багато цінних фраз про наше життя, місце, поп-культуру чи політику. Літературний критик Пьотр Слівінський написав у виданні «Tygodnik Powszechny» у 2015 р.: «Він – релігійний поет (...), для якого важливо знайти доказ існування та існувати як доказ».

Варто ознайомитися з його віршами, романами, послухати «Світляків», прочитати автобіографію «Неприсядальність», вслухатися в слова пісні «Фінляндія», написаної у 2005 р., яка закінчується, на жаль, похмуро і proroczco: «Над горизонтом блискає, і чути брязк заліза».

Веслав Пісарський,
учитель польської мови,
скерований до Ковеля організацією ORPEG

На фото: На отриманні премії «Літературна нагорода Гдиня», 2009 р. Автор: Літературна нагорода Гдиня, фот. Патрик Левандовський, CC BY-SA 3.0.

Prorok we własnym kraju

Niejaki niedwiediew, były prezydent rosj, był uprzejmy na jednym z portali społecznościowych zamieścić wpis, w którym obwieścił wszem i wobec, że Polska nigdy nie będzie takim krajem jak rosja. Jak babcię Kocham – prorok i wróżbita w jednej osobie! W najsmielszych oczekiwaniach nie przypuszczałam, że kiedykolwiek i w czymkolwiek zgodzę się z przedstawicielem Moskwy.

Co więcej, drzę na samą myśl, że mogłoby się kiedyś coś tak strasznego wydarzyć i mój kraj wpisałby się na listę państw barbarzyńskich, dla których wolność, demokracja, tolerancja jest czymś tak obcym i odległym, jak dla mnie galaktyka Andromedy. Odległość mierzona już nie w latach świetlnych a w parsekach!

Wyprane mózgi bezrefleksyjnie kreują swój świat, który z tym realnym nie ma nic wspólnego. Dwa równoległe byty. Doprawdy zachodzę w głowę, jak można żyć w przeświadczeniu, że każde państwo na kuli ziemskiej, z Polską na czele, która doświadczyła od rosj tyłu krzywd i zbrodni, może śnić o takiej państwowości jak rosja – kraju zsyłek do łagrów, niegodziwości, morderstw popełnianych na ludności cywilnej, państwie złodziei i krętarzy.

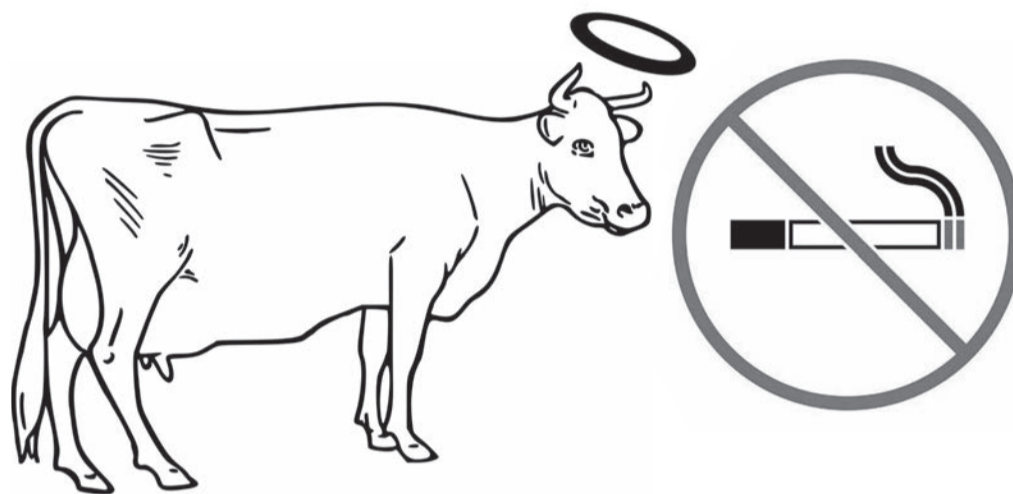
Wprawdzie, może dla świętego spokoju lub z jakichś innych nieznanym mi przyczyn, ten cywilizowany świat w pewien sposób przyczynił się do tworzenia wschodniej, moskiewskiej megalomanii. Nawet w z pozoru błahych, funta kłaków niewartych sprawach. Pamiętam, jak jeden ze znanych dziennikarzy popełnił artykuł na temat ławrowa i jego osobowości, a także pewnych jego zachowań.

Aby tę postać lepiej scharakteryzować podał pewien przykład. Otóż w siedzibie ONZ w większości pomieszczeń panował zakaz palenia papierosów. Do owego ograniczenia stosowali się wszyscy, nawet najbardziej zatwardziali palacze z całego świata. Ale nie ławrow.

Jeśli wierzyć słowom dziennikarza, minister spraw zagranicznych rosj ostentacyjnie paradował po wszystkich korytarzach z zapalonym papierosem w dłoni. Mogło więc w jego głowie, a także i w wielu innych, powstać przeświadczenie, że oto wszystko im wolno i nikt palcem w bucie nie kiwnie, aby im zwrócić uwagę lub, co nie daj Boże, się sprzeciwić.

Święte krowy chodziły więc po świecie budując swe przekonanie na rzeczach małej i nieco większej wagi, że oto mają na wszelkie działania przyzwolenie, że są wzorem jakimś niedościgłym, o którym małuczy marzyć tylko mogą.

Gdybyż ta megalomania nie kosztowała tyle ludzkich istnień, można byłoby takim ławrowem, putinem, niedwiediewem tylko dzieci straszyc opowiadając im historie o Babie Jadze i rozbójni-

kach. Życie jednak, jak zawsze historia pokazuje na przykładzie Hitlera czy Stalina, nie daje przyzwolenia na draństwo i wcześniej czy później wystawia rachunek, za który trzeba słono zapłacić.

Wyprany mózg ma ktoś, kto beznamiętnie i zwykle przez dłuższy czas przyswaja pewne informacje przekazywane przez inne osoby, media lub instytucje, nie konfrontując ich z rzeczywistością i przyjmując je jako własne i jedynie słuszne.

Zachodzić w głowę, czyli zastanawiać się, rozmyślać.

Coś nie jest warte funta kłaków, a więc jest praktycznie bezwartościowe.

Mieć święty spokój – oznacza dążenie do życia bez konfliktów, zatargów, kłótni.

Nie kiwnąć palcem w bucie – powiedzenie dotyczy sytuacji, w której nic nie robimy, dajemy przyzwolenie na czyjeś działania bez wtrącania się w nie.

Święte krowy – to ludzie, którym wydaje się, że mogą stać ponad prawem, że są nietykalni.

Zapłacić słono, czyli bardzo drogo, niekiedy wyłącznie w znaczeniu finansowym.

Gabriela Woźniak-Kowalik,
nauczycielka skierowana do Łucka i Kowla
przez ORPEG

Пророк у своїй батьківщині

Колишній президент росії медведєв благоволив в одній із соцмереж опублікувати допис, у якому звістив усім і вся, що Польща ніколи не буде такою, як росія. Мамочко моя рідна, пророк і ворожбит в одній особі! Та я навіть у найсмівливіших очікуваннях не припускала, що будь-коли і в будь-чому погоджуватимусь із представником Москви.

у більшості приміщень заборонено курити. Цього обмеження дотримувалися всі, навіть найзатятіші курці з усього світу. Але не лавров.

Якщо вірити словам журналіста, міністр закордонних справ росії дефілював усіма коридорами із запаленою цигаркою в руці. Тож у його голові, а також у багатьох інших головах могло виникнути переконання, що їм усе можна й ніхто пальцем у черевіку не кивне, щоби звернути їм на це увагу або, не дай Боже, за-протестувати.

Тож святі корови ходили світом, спираючи свої переконання на речі малої й ненабагато більшої ваги, вважаючи, що вони мають право на будь-які дії, що вони недосяжний взірць, про який дрібнота може тільки мріяти.

І якби ця мегаломанія не коштувала стільки людських життів, можна було б таким лавровим, путіним чи медведєвим тільки дітей лякати, розповідаючи історії про Бабу-Ягу та розбійників. Проте життя, як історія це вже показала на прикладі Гітлера чи Сталіна, не пускає підлоті й рано чи пізно виставляє рахунок, за яким потрібно буде солоно заплатити.

Випраний мозок (**wyprany mózg**) має хтось, хто бездумно й зазвичай досить довго споживає певну інформацію, яку передають інші особи, ЗМІ або інституції, не співставляючи її з реальністю і сприймаючи як єдино слушну.

Заходити в голову (**zachodzić w głowę**), тобто задумуватися, розмірковувати.

Щось не варте фунта клочья (**coś nie jest warte funta kłaków**), тобто практично нічого не варте, непотріб.

Мати святій спокій (**mieć święty spokój**) – прагнути жити без конфліктів, сварок.

Пальцем у черевіку не кивнути (**nie kiwnąć palcem w bucie**) – вислів стосується ситуації, коли ми нічого не робимо, не втручаємося, даємо комусь змогу робити що завгодно.

Святі корови (**święte krowy**) – люди, яким здається, що вони можуть стати над законом, що вони недоторкани.

Солоно заплатити (**zapłacić słono**), тобто дуже дорого, необов'язково виключно у фінансовому значенні.

Габрієля Возняк-Ковалік,
учителька, скерована до Луцька і Ковеля
організацією ORPEG

Zaproszenie na Kongres Edukacji

W dniach 5–9 lipca 2023 r. w Warszawie odbędzie się I Światowy Kongres Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą pod honorowym patronatem Małżonki Prezydenta RP Agaty Kornhauser-Dudy.

Głównym organizatorem Kongresu jest Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego. Współorganizatorami wydarzenia są: Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwo Edukacji i Nauki, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą oraz Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej.

Program Kongresu będzie się składał z części merytoryczno-szkoleniowej i kulturalno-edu-

kacyjnej. Przewidziano m. in. panele dyskusyjne, wykłady popularnonaukowe, warsztaty dydaktyczne i szkolenia metodyczne. Odbędą się również spotkania z naukowcami, dydaktykami i ekspertami działającymi na rzecz rozwoju nauki polskiej za granicą i popularyzacji edukacji polskiej i polonijnej w świecie.

Wartością I Światowego Kongresu Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą będzie budowanie polskiej wspólnoty oświatowej w świecie, integra-

cja środowisk polonijnych i polskich za granicą, wymiana doświadczeń nauczycieli i naukowców pracujących poza granicami Polski, a także wypracowanie merytorycznych propozycji rozwiązań systemowych, które zostaną przedłożone Ministrowi Edukacji i Nauki.

Do uczestnictwa w Kongresie organizatorzy zapraszają osoby działające na rzecz edukacji i nauki polskiej za granicą: nauczycieli, liderów i przedstawicieli organizacji polonijnych, rodziców uczniów oświatowych placówek polonijnych, wolontariuszy, przedstawicieli uczelni poza granicami Polski, w strukturach których prowadzone są zajęcia z języka polskiego lub w języku polskim, stypendystów i lektorów.

Osoby zainteresowane udziałem w I Światowym Kongresie Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą są proszone o rejestrację za pośrednictwem formularza on-line.

W trakcie Kongresu organizatorzy zapewniają:
– pobyt w hotelu,
– pełne wyżywienie,
– udział w spotkaniach, warsztatach,
– udział w pakiecie turystyczno-edukacyjnym,
– możliwość nawiązania współpracy/networingu z nauczycielami polonijnymi z całego świata.

Warunki uczestnictwa:

– poprawnie wypełniony kwestionariusz rekrutacji do 14 maja 2023 r.,
– wpłata 200 złotych na podane konto (numer konta zostanie przesłany zrekrutowanym uczestnikom).

Wyniki rekrutacji:

– do 19 maja br. otrzymają Państwo informację o zakwalifikowaniu lub nie do udziału w Kongresie,
– kwestionariusze rozpatrywane są przez Biuro Kongresu i decyzja jest ostateczna,
– do 31 maja br. osoby zakwalifikowane, przesyłają na adres kursypcn@orpeg.pl potwierdzenie wpłaty 200 zł.,
– brak potwierdzenia wpłaty równoznaczny jest z rezygnacją.

Liczba miejsc na konferencji jest ograniczona, Biuro Kongresu tworzy listę rezerwową.

Kontakt do organizatora

e-mail: kongres2023@irjp.gov.pl
Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego
ul. Nowogrodzka 50/54, 00-695 Warszawa
www.irjp.gov.pl

ПРАСА // РОБОТА

Вакансії в Луцьку

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець	Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець	Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Агроном	15 000	Організує виконання заходів з підвищення врожайності сільськогосподарських угідь, родючості ґрунтів; раціонального використання робочої сили, сільськогосподарської техніки, правильного застосування органічних та мінеральних добрив, пестицидів, регуляторів росту рослин	Бармен	10 000	Приготування холодних та гарячих напоїв, обслуговування клієнтів. Прибирання століків	Бухгалтер	12 000	Ведення бухгалтерського обліку підприємства (будівельна галузь), формування первинної документації, нарахування заробітної плати, виконання доручень головного бухгалтера тощо. Знати 1С 8, Клієнт-банк, Ме.Дос. Передбачена преміальна оплата праці
Агроном	15 000	Розробляти і впроваджувати агротехнічні та організаційно-економічні заходи, спрямовані на підвищення родючості ґрунту, зміцнення зернового господарства, створення міцної кормової бази для тваринництва; розробляти та впроваджувати системи сівозмін, захисту ґрунту від ерозій, його обробітку, застосування добрив, захисту посівів від шкідників, хвороб і бур'янів	Бетоняр	15 000	Монтаж і встановлення опалубки та монтаж і встановлення арматури. Бетонування конструкцій. Проживання та проїзд за рахунок компанії. Забезпечення спеодягом. Вахтовий метод роботи, 15/15 або 20/10 днів. Робота на об'єктах по Україні	Бухгалтер	10 000	Ведення складського обліку, проведення інвентаризації, повна робота з номенклатурою, звірка з постачальниками
Адміністратор системи	13 000	Забезпечує технічне обслуговування, ремонт та модернізацію обчислювальної техніки, організує впровадження і супровід системного програмного забезпечення на підприємстві	Бухгалтер	15 000	Обов'язковий досвід роботи. Ведення бухгалтерського та податкового обліку, реєстрація податкових накладних, нарахування заробітної плати та відрахувань, робота з клієнтбанком тощо. Знати 1С (8 версія)	Бухгалтер	10 000	Бухгалтер-касир. Ведення бухгалтерського обліку та касової діяльності, робота зі звітами бухгалтерського обліку, з первинною бухгалтерією. Режим роботи з 8:00 до 17:00. Знати 1С-Бухгалтерію, 8 версія
Апаратник стерилізації консервів	10 000	Роботи на апаратах стерилізації консервів у цехах з виробництва харчової продукції. Режим роботи з 8:00 до 20:00 через день або з 20:00 до 08:00 – нічні. Роботодавець забезпечує довіз працівників до місця проживання (в межах міста) по закінченню зміни. Зарплата + премія	Бухгалтер	15 000	Прихід та реалізація товарів; інвентаризація ТМЦ; введений користувач ПК: 1С-Бухгалтерія, версія 8.3; офісний пакет MS Office (Excel, Word)	Бухгалтер	10 000	Подання бухгалтерської звітності, нарахування заробітної плати, первинна бухгалтерська документація. Знання 1С, 7 версія
Апаратник хімоводоочищення	11 000	Проведення процесу механічного та хімічного очищення води: хлорування, знесолювання, знекремнювання, натрій катіонування, валпнування, обслуговування і регулювання роботи водопідготовчих агрегатів за результатами проведення хімічних аналізів, готувати реагенти для проведення технологічних процесів, ведення водно-хімічного режиму котельні та теплових мереж; наявність посвідчення	Бухгалтер	15 000	Облік виробничої діяльності, НЗВ; ТМЦ на виробництві та складах забезпечення; формування первинної документації; робота з податковими накладними, знання касової дисципліни; оборот прихідних документів; РРО; облік основних засобів та інше	Бухгалтер	10 000	Нарахування заробітної плати; банк, облік розрахунків з покупцями та постачальниками, облік основних засобів та матеріалів, ведення податкового обліку, реєстрація податкових накладних, облік розрахунків по оплаті праці тощо
Арматурник (будівельні, монтажні й ремонтно-будівельні роботи)	15 000	В'язання арматури. Бетонування конструкцій. Проживання та проїзд за рахунок компанії. Забезпечення спеодягом. Вахтовий метод роботи, 15/15 або 20/10 днів. Робота на об'єктах по Україні	Бухгалтер	15 000	Нарахування заробітної плати на підприємстві, яке займається видобуванням базальтів та реалізацією щелевеної продукції (Поліський базальтовий кар'єр). Формування та подача звітності; знання порядку нарахування лікарняних, відпускних, зокрема, громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Робота передбачає поєднання протягом тижня дистанційної роботи з офісу в Луцьку (вул. Авіаторів, 4) та декілька днів в тиждень (близько 2-3 дні) безпосередньо на підприємстві в с. Поліці Рівненської області	Вантажник	11 500	Розвантаження товарів рокою в супермаркеті. Дотримання складського регламенту. Викладка товару на полиці. Навантажувально-розвантажувальні роботи до 50 кг
Асистент фармацевта	10 000	Займається формуванням асортименту аптеки, замовленням та прийманням товарів; викладає товари фармацевтичного призначення згідно інструкції зберігання та розміщення; здійснює реалізацію лікарських засобів згідно із законодавством; забезпечує контроль умов зберігання по терміну придатності; проводить інвентаризацію товарно-матеріальних цінностей, консультує відвідувачів	Бухгалтер	15 000	Самостійно і в повному обсязі веде облік необоротних активів, запасів, коштів, розрахунків та інших активів, власного капіталу та зобов'язань, доходів та витрат за прийнятою на підприємстві формою бухгалтерського обліку та з урахуванням особливостей діяльності підприємства й технології оброблення даних. Знання 1С бухгалтерії	Вантажник	10 975	Оклад + премія, завантаження та розвантаження при ввезенні твердих побутових відходів по місту Луцьку та Луцькому районі. Роботодавець забезпечує довіз працівників до місця проживання (в межах міста) по закінченню зміни
Бармен	10 000	Бармен, з обов'язками офіціанта. Знати методику приготування напоїв. Обслуговувати клієнтів закладу. Проводити розрахунок	Бухгалтер	14 000	Нарахування заробітної плати, лікарняні, декретні, відпускні, звільнення; облік мобілізованих; утримання за виконавчими листами; формування звітності з ЄСВ та 1-ДФ до органів ДПС; комунікація зі співробітниками з виплат та нарахувань; ведення кадрового діловодства (прийом, зильнення, переведення, оформлення відпусток, штатний розпис)	Вантажник	10 000	Виконання навантажувально-розвантажувальних робіт, робота в цеху по виробництву соусів та майонезів. Зарплата + премія. Режим роботи з 8:00 до 20:00 через день або з 20:00 до 08:00 – нічні. Роботодавець забезпечує довіз працівників до місця проживання (в межах міста) по закінченню зміни
						Верстатник широкого профілю	10 000	Обробка деталей на універсальних верстатах, нарізання різьби, фрезерування, шліфування вузлів та деталей

За детальною інформацією звертайтеся до Луцького міського центру зайнятості:
43021 м. Луцьк, вул. Сергія Тимошенка, 2;
тел.: +38(03322) 72-72-58, 72-81-49

Спогади

Trwa gromadzenie wspomnień o księdzu Andrzeju Kwiczali

Триває збір спогадів про отця Анджея Квічалю

Publicysta i poeta Paweł Swyszcz z Bachmacza w obwodzie czerńhowskim zbiera wspomnienia o zmarłym w czerwcu 2022 r. ks. Andrzeju Kwiczali, wieloletnim proboszczu parafii katolickich w Maniewiczach i Lubieszowie.

Публіцист та поет Павло Свищ із Бахмача на Чернігівщині збирає спогади про отця Анджея Квічалю, багаторічного пароха католицьких парафій у Маневичах та Любешеві, який помер у червні 2022 р.

«Po udzieleniu błogosławieństwa przez biskupa Witalija Skomarowskiego i za pozwoleniem rodziny księdza Andrzeja Kwiczali pracuję nad Księgą pamięci księdza Andrzeja» – informuje Paweł Swyszcz na portalach społecznościowych.

Zaznacza, że książka będzie oparta na wspomnieniach. Autor zebrał już historie ponad 20 osób, które znały kapłana.

Paweł Swyszcz zaprasza wszystkich do podzielenia się wspomnieniami o księdzu Andrzeju Kwiczali. Z autorem można się skontaktować, pisząc do niego na adres e-mail: pavlo-svyshch@ukr.net.

W latach 2001–2022 ks. Andrzej Kwiczala był proboszczem parafii pw. Ducha Świętego w Maniewiczach oraz Świętych Cyryla i Metodego w Lubieszowie. Był także proboszczem parafii Świętego Marcina w Czersku, kapłanem polskich harcerzy przybywających do Kostiuchnówki, opiekunem grobów legionistów, księży oraz miejsc pamięci na Polesiu Wołyńskim.

«Із благословіння єпископа Віталія Скомаровського та дозволу родини ксьондза Андрія Квічалі я працюю над книгою пам'яті про ксьондза Андрія», – повідомляє Павло Свищ у соцмережах.

Він зазначає, що книга буде основана на спогадах. Автор уже зібрав розповіді понад 20 людей, які знали отця Квічалю.

Павло Свищ запрошує всіх охочих поділитися спогадами про отця Анджея Квічалю. Сконтактувати з автором можна, написавши йому на електронну пошту: pavlo-svyshch@ukr.net.

Отець Анджей Квічалю у 2001–2022 рр. був парохом парафії Святого Духа в Маневичах та Святих Кирила і Metodego в Любешеві. Був також настоятелем парафії Святого Марціна в Черську, капланом польських харцерів, які приїжджали до Костиухнівки, опікуном могил легіонерів, священників та місць пам'яті на Волинському Поліссі.

Łussy aktorzy wystąpili w Warszawie

Луцькі театральні виступили у Варшаві

Teatr «Harmyder» i pracownia teatralna «DogoryDrygom» wróciły z trasy w Warszawie, która odbyła się w ramach międzynarodowego projektu «Spilnomova».

Aktorki teatru «Harmyder» zaprezentowały swój poetycki spektakl «kobiety. wojna. wiersze» w reżyserii Rusłany Poryckiej, który przybliżył widzom przeżywanie doświadczeń traumatycznych.

Organizatorka trasy, poetka Olga Olchowa, podzieliła się własnymi emocjami z przегlądu sztuki: «Wszystkie słowa obnażyły skrywane uczucia, pobudziły empatię. To, co dziś pokazały aktorki «Harmydera», to nowostworzona materia. Materia opuszczonych obrusów, solonych prześcieradeł, wdowich chustek, szeleszczących sukienek, przygębionych serc, zaplątanych myśli... wszystko naraz, bez chwili oddechu».

«Był to rezonans mojego przetopionego bólu, rozpacz, nienawiść do wrogów i bezgranicznej miłości do tego, co najcenniejsze, sublimacja wiary, siły ducha i jedności. Nie mogłam nawet zrobić zdjęcia. Po prostu doświadczałam» – powiedziała Iwanna Budnyk, współzałożycielka pracowni odzieżowej «3ELO».

Pracownicy teatralnej «DogoryDrygom» udało się zapelnąć salę w Domu Literatury w Warszawie. Młodzi i dorośli widzowie żywo reagowali na aktualną, dobrą i zmysłową opowieść o «Przygodach króla Macjusia» na podstawie powieści

Janusza Korczaka i obdarzyli aktorów burzliwymi oklaskami oraz życzliwymi opiniami.

«Podobnie jak książka Janusza Korczaka, była to historia, w której widzowie żyli tu i teraz, historia nałożona na nasze obecne, jakże tragiczne doświadczenia. Szczególnie cenne jest to, że dzieci z ogarniętej wojny Ukrainy przygotowały sztukę, napisaną przez polskiego autora, który zginął w 1942 r. w nazistowskim obozie zagłady Treblinka wraz z grupą żydowskich dzieci z getta warszawskiego» – powiedziała po przedstawieniu zastępczyni redaktora naczelnego wydawnictwa bestsellerów «Vivat».

Trasę zorganizowała sieć podcastów książkowych «LitCom» przy wsparciu Stowarzyszenia Pisarzy Polskich i Konsulatu Generalnego RP w Łucku.

Występy w Warszawie były charytatywne. Na potrzeby sił obrony Ukrainy widzowie i sieć «LitCom» przekazali 10 850 hrywien, 1532 złote i 20 funtów. Aktorzy przeznaczyci środki dla Wołontariackiego Sztabu «Angar».

MW
Fot. Teatr «Harmyder»

Teatr «Гармидер» і театральна майстерня «ДогориДригом» повернулися з гастролей у Варшаві, що відбулися в рамках міжнародного проекту «Спільномова».

Aktorki teatru «Гармидер» представили свій поетичний перформанс «жінки. війна. вірші» (режисерка Руслана Порицька), який став для глядачів важливим досвідом проживання травми.

Організатorka гастролей, поетеса Ольга Ольхова поділилася своїми емоціями від перегляду: «Усі слова стоншилися до голих нервів і співпережиття. Бо те, що сьогодні було створено актрисами театру «Гармидер», – це якась заново витворена матерія. Матерія покинутих скатертин, просолених постелей, вдовиних хусток, шурхотливих суконь, загнічених сердець, скуйовджених думок... І це все водночас, без продишу».

«То було резонування мого власного переплавленого болю, розпачу, ненависті до ворогів та безмежної любові до найдорожчого та найдорожчих, у сублімацію віри, сили духу та єдності. Я навіть знімкувати не могла. Просто проживала», – відгукнулася Іванна Будник, співзасновниця майстерні одягу «3ELO».

Театральна майстерня «ДогориДригом» зібрала повну залу в Домі літератури у Варшаві. Маленькі та дорослі глядачі жваво реагували на актуальну, добру та чуттєву історію про

«Пригоди короля Мацюся» за романом Януша Корчака та обдарували акторів бурхливими оплесками та відгуками.

«Так само, як і книжка Януша Корчака, – це була історія, що її глядачі проживали тут і зараз, історія, що накладалася на наш сьогоденний досвід, що ставала живим нервом. Особливо цінно те, що діти з України, охопленої війною, готували саме цю виставу, написану польським автором, який загинув 1942 р. у нацистському таборі смерті «Треблінка» разом із групою єврейських дітей із варшавського гетто», – поділилася після перегляду заступниця головного редактора видавництва bestsellerів «Vivat».

Гастролі організувала мережа книжкового подкастингу «Litcom». Вони відбулися за підтримки Товариства письменників Польщі та Генерального консульства РП у Луцьку.

Покази у Варшаві були благодійними. На потреби сил оборони глядачі та мережа «Litcom» пожертвували 10 850 гривень, 1532 злотих та 20 фунтів. Актори передали їх у волонтерський штаб «Ангар».

BM
Фото: Театр «Гармидер»

Pani
SWIŁANIE KOZAROWICZ,
długoletniej członkini
Stowarzyszenia Kultury Polskiej
im. Ewy Felińskiej na Wołyniu,
z okazji Jubileuszu
składamy życzenia
pogody ducha oraz kolejnych lat
w zdrowiu i szczęściu.

Stowarzyszenie Kultury Polskiej
im. Ewy Felińskiej na Wołyniu

monitorwoylinski.com